EPISTOLA CĂTRE ROMANI

Evanghelia pentru romani
(și pentru români)

ghid de studiu
pentru grupurile mici

EPISTOLA CĂTRE ROMANI

Evanghelia pentru romani (și pentru români)

Ghid de studiu pentru grupurile mici

BISERICA METANOIA ARAD

2018

Epistola către Romani

Evanghelia pentru romani (și pentru români)

Ghid de studiu pentru grupurile mici

® Emil Bartoș, Radu Gheorghiță

Biserica Creștină Baptistă Metanoia Arad, 2018
Str. Tribunul Dobra Nr. 8, Arad
www.bisericametanoia.ro
Tel. 0257 255 226

Calendar de studiu 2018

Epistola către Romani

Săptămâna	***Lecția***	***Pasajul***	***Titlul***
29 Ian - 04 Feb	–	Introducere Romani	
5-11 Feb	1	1:1-17	Mesagerul şi mesajul Evangheliei
12-18 Feb	2	1:18-32	Starea de păcat a omenirii
19-25 Feb	3	2:1-3:20	Nimeni nu se poate îndreptăți înaintea lui Dumnezeu
26 Feb - 04 Mar	–		
5-11 Mar	4	3:21-4:25	Îndreptățirea prin credința în Isus Cristos
12-18 Mar	5	5:1-21	Eliberarea de sub puterea morții
19-25 Mar	6	6:1-23	Eliberarea de sub puterea păcatului
26 Mar - 01 Apr	7	7:1-25	Eliberarea de sub puterea legii
2-8 Apr	–	*Învierea Domnului Isus (Paștele)*	
9-15 Apr	8	8:1-27	Viața în Duhul
16-22 Apr	9	8:28-39	Siguranța în Duhul
23-29 Apr	10	9:1-29	Suveranitatea divină și poporul Israel
30 Apr - 06 Mai	11	9:30-10:21	Suveranitatea divină și misiunea Bisericii
7-13 Mai	12	11:1-36	Suveranitatea divină și promisiunile lui Dumnezeu
14-20 Mai	13	12:1-13:14	Transformarea creștinului în interior și exterior
21-27 Mai	–	*Pogorârea Duhului Sfânt (Cincizecime)*	
28 Mai - 03 Iun	14	14:1-15:13	Îngăduința creștină în comunitate
4-10 Iun	15	15:14-33	Sinteza misionară
11-17 Iun	16	16:1-27	Colaboratori în răspândirea Evangheliei

EPISTOLA CĂTRE ROMANI

Romani pentru români

Scurt studiu introductiv de
Radu Gheorghiță

PREAMBUL

Cine deschide Sfânta Scriptură undeva pe la mijlocul Noului Testament, mai precis la pag. 1094 (ed. Cornilescu) unde începe Epistola lui Pavel către Romani, ajunge să stea în fața unei scrieri fără egal. Textul ei este foarte vechi, originalul a fost scris cam acum 2000 ani, dar de-a lungul secolelor epistola a avut un impact mai mare decât oricare alt text religios scris vreodată. Deși relativ scurtă, în jur de 7500 cuvinte în original (vreo 9000 în traducerea Cornilescu), această epistolă a marcat și a influențat în bine istoria creștinismului și istoria omenirii mai mult decât oricare altă scriere.

Din șirul impresionant de persoane care ar subscrie la această mărturie, merită amintite câteva personalități marcante și experiența lor cu epistola către Romani.

Augustin (sec. IV-V)
Unul dintre cei mai de seamă gânditori și teologi creștini din perioada Părinților Bisericii își descrie autobiografic convertirea în aceste cuvinte:

> „... imediat ce am ajuns la sfârșitul acestei fraze (Rom 13:13-14, n.n.), în inima mea s-a răspândit ceva asemenea unei lumini pline de liniște și de încredere, care a risipit tot întunericul îndoielilor mele."

William Tyndale (sec. XV-XVI)
Personalitate proeminentă a Reformei în Marea Britanie, Tyndale este pomenit ca traducător-martir al Bibliei în limba engleză. Afinitatea lui pentru Epistola către Romani a rămas proverbială:

> „[Romani] este partea cea mai consistentă și mai plină de excelență din Noul Testament … o lumină și o cale înspre întreaga Scriptură."

Martin Luther (sec. XV-XVI)
Renumitul călugăr, pastor și teolog german, cunoscut drept personalitatea care a declanșat Reforma Protestantă, își descrie experiența nașterii din nou în urma unui proces de reflecție pe marginea ideilor Epistolei către Romani.

> „Această epistolă este realmente cea mai importantă scriere a Noului Testament. Ea este Evanghelia pură. Ea este de cel mai mare folos pentru orice creștin, nu doar să o memoreze cuvânt de cuvânt, dar și să se preocupe cu ea în fiecare zi, ca și când aceasta ar fi pâinea cea de toate zilele pentru suflet."

Jean Calvin (sec XVI)
Pastorul și teologul francez, cunoscut ca personalitate de bază a Reformei în Geneva, își descrie aprecierea față de Romani în prefața comentariului său pe epistolă:

> „... cel ce dobândește o cunoaștere aprofundată a epistolei are deschisă în fața lui o intrare spre toate bogățiile ascunse ale Scripturii."

John Wesley (sec. XVIII)
Pastorul și teologul britanic, inițiatorul Mișcării Metodiste, își descrie astfel experiența nașterii din nou în urma contactului cu Epistola către Romani:

> „În timp ce se citea despre schimbarea pe care Dumnezeu o face în inima omului prin credința în Cristos, mi-am simțit dintr-odată inimă încălzită în mod tainic. Am simțit că mă încred în Cristos, doar în El, pentru mântuirea mea. Am primit o certitudine că El mi-a luat păcatele, chiar păcatele mele și m-a mântuit de sub legea păcatului și a morții."

Karl Barth (sec. XX)
Teologul reformat elvețian este considerat cel mai important teolog creștin al secolului al XX-lea. Cu toate că el rămâne cunoscut pentru lucrarea sa enciclopedică *Dogmatica Bisericii*, ajunsă, deși neîncheiată, la 14 volume, impactul inițial avut de Karl Barth în lumea teologică a fost comentariul său pe marginea Epistolei către Romani

> „Comentariul lui Barth a fost ca o 'bombă căzută pe terenul de joacă al teologilor.'"

Dumitru Cornilescu (sec XIX-XX)
Mărturia conaționalului nostru a ajuns să fie bine cunoscută. Deși este ceva mai lungă, ea merită reprodusă in extenso pentru a ne aminti de lucrarea de mântuire a lui Dumnezeu care a stat la temelia vieții lui Dumitru Cornilescu și a misiunii speciale ce-i fusese încredințată, de a realiza o traducere actuală și accesibilă a Bibliei în limba română.

„Nu cunoșteam însă calea mântuirii. Nu știam ce să fac ca să nu merg în iazul cu foc. Am cercetat mai departe. Când am ajuns la versetul acela din Epistola către Romani, care spune că: 'toți sunt socotiți neprihăniți fără plată,' am zâmbit și am zis: 'Ce ciudat! Cartea asta e plină de lucruri care se bat cap în cap. Până acum am văzut că toți sunt păcătoși, osândiți să meargă în foc și acum deodată iată-i pe toți socotiți neprihăniți fără plată. Care e deosebirea?' Și, citind mai cu luare aminte versetul acesta, am văzut că era și e o deosebire.

Da, 'socotiți neprihăniți fără plată,' dar prin credința în sângele lui Isus Hristos, pe care Dumnezeu L-a dat ca jertfă de ispășire pentru păcate. 'A', mi-am zis, 'Domnul Isus a murit pentru păcate. E adevărat?' învățasem la școală că el a murit pentru păcatele întregii lumi. Dar la ce-mi folosește mie lucrul acesta, când eu sunt un păcătos și păcatele mele nu sunt iertate? Dar, 'dacă a murit pentru păcatele întregii lumi,' mi-am zis eu, 'a murit pentru păcatele mele, fiindcă și eu sunt unul din lume.' Oricum ar fi, văd din cartea aceasta că este o iertare a păcatelor, că Domnul Hristos a murit și pentru mine, deci iertarea aceasta e și pentru păcatele mele. Slavă Domnului! Dacă voi zice lui Dumnezeu: 'Doamne, eu nu cunosc decât cartea aceasta. Tu ai zis că e Cuvântul Tău. Eu am citit în ea că Domnul Hristos a murit pentru mine, am luat iertarea pentru mine. Dacă mă vei osândi, nu-i vina mea, fiindcă am crezut ce spune Cuvântul Tău.' Și așa am luat pentru mine iertarea păcatelor."

INTRODUCERE

Materialul care urmează este oferit ca o minimă orientare prin epistolă. Titlul studiului propus, „Romani pentru români" are la bază o coincidență fericită în ce ne privește pe noi, românii. Mai mult decât un simplu joc de cuvinte, acest titlu a fost ales pentru că adevărurile perene din Epistola către Romani sunt absolut necesare Bisericii lui Cristos din România secolului al XXI-lea. Deși, prin mesajul ei, epistola se adresează oricărei națiuni de-a lungul istoriei, situația cu care se confruntă creștinii evanghelici din România în aceste zile nu diferă mult de cea pe care Pavel o tratează în epistola sa.

Un singur exemplu ar fi suficient. Nu demult, am întâlnit în țară un grup de creștini evanghelici care posedă și promovează o învățătură similară cu cea căreia apostolul Pavel i se opune cu vehemență pe parcursul epistolei. Infatuarea acestora față de tot ce ține de obiceiurile iudaice vechi-testamentare, graba de a-și alinia stilul de viață la cerințele Legii mozaice, îmbinată cu o înțelegere superficială a lucrării și mesajului unic al lui Isus Cristos, Mesia – toate acestea sunt pericole profunde pentru bisericile noastre. Ele țintesc la însuși fundamentul credinței. Epistola către Romani este scrisă tocmai pentru a clarifica, într-un mod mult mai amplu decât oricare altă epistolă, Evanghelia propovăduită de Pavel.

Autorul

Epistola către Romani, o scriere fără egal între epistolele NT și în impactul ei în istorie, putea fi scrisă doar de un om cu calități și acreditări speciale. Apostolul Pavel a fost un astfel de om, un creștin fără egal între urmașii lui Cristos din primul secol. La vremea scrierii epistolei, Pavel se afla la vârsta maturității gândirii și experienței creștine dobândite pe parcursul a cel puțin două decenii de la evenimentul definitoriu al vieții lui: întâlnirea cu Isus Mesia pe

drumul Damascului. În nicio perioadă istorică, paternitatea paulină a acestei epistole nu a fost pusă la îndoială. Într-un consens rar întâlnit între teologi, chiar și astăzi, Epistola către Romani este atribuită fără rezerve apostolului Pavel.

Deși nu găsim multe indicii autobiografice în această scriere, pot fi distinse suficiente aluzii sau referiri indirecte la persoana sa. Ele îl ajută pe cititor să reconstituie un portret al autorului, prin luarea în considerare a celor patru fațete majore care au alcătuit și au contribuit la conturarea personalității unice a apostolului.

În primul rând, Pavel este iudeu. Apartenența la poporul evreu, profunzimea cunoașterii aspectelor ce țin de religia iudaică, de istoria poporului evreu sunt elemente evidente la fiecare pas. În al doilea rând, Pavel este și un produs al culturii grecești. El scrie în limba greacă, își dezvoltă argumentele în stil grecesc și trăiește într-un timp și spațiu profund marcate de gândirea greacă. De aceea îi și menționează pe „greci" atât de des în punctele-cheie ale epistolei (1:16). Vremea dominației elene însă apusese demult. În locul ei s-a instaurat o nouă forță politică, Imperiul Roman, care își avea cezarii lui, legile și pretențiile specifice, dar mai ales puterea absolută pentru a impune supunerea cu forța. În al treilea rând, Pavel se suprapune și cu lumea romană, întrucât a fost cetățean roman. Mesajul lui Pavel nu este un mesaj rupt de realitatea politică, economică, socială, militară a lumii în care trăia, ba dimpotrivă. În al patrulea rând, Pavel era creștin. Cu toate că s-a născut evreu, întâlnirea lui cu Mesia a marcat o puternică și ireversibilă reexaminare a religiei iudaice, făcută din punctul de reper al morții și învierii lui Isus. Acest Isus a fost nu doar ținta spre care Legea mozaică pregătise omenirea, dar și finalitatea ei absolută. Astfel, vom întâlni pe paginile acestei epistole un autor cu o personalitate fascinantă: de etnie evreu, de formare

culturală grec, cu pașaport roman, și cu o nouă identitate religioasă: creștin, care a crezut în și L-a mărturisit pe Isus ca Mesia și Domn.

Destinatarul

Nu este de mirare faptul că cea mai spectaculoasă epistolă paulină a fost scrisă pentru adunarea din capitala Imperiului Roman. Deși originile primelor adunări creștine din Roma sunt încă dezbătute de istorici, de arheologi și de teologi, este cert faptul că niciunul dintre apostolii lui Isus Mesia și nici Pavel nu pretind că au înființat aceste adunări. Cel mai probabil, misiunea aceasta fusese îndeplinită de către pelerinii din Roma care se aflau la Ierusalim în Ziua Cincizecimii (FA 2:10) și au auzit predicarea apostolilor.

Diversitatea etnică a grupului de credincioși căruia apostolul i se adresează poate să fie reconstituită ținând cont de câteva realități istorice importante. În primul rând, ca în majoritatea comunităților în care credința creștină s-a înfiripat la început, se poate presupune existența unui puternic nucleu iudaic. Istoricii menționează faptul că aproape 5% din locuitorii Romei erau de etnie iudaică. La o populație de aproximativ 1 milion de oameni în Roma, presupunem că erau în jur de 50.000 de iudei. De asemenea, se estimează că populația evreiască din secolul I de pe cuprinsul Imperiului Roman era undeva pe la 5-6 milioane, constituind aproape 1/7 din întreaga populație. Din aceste milioane, cel mult un sfert se găseau în Palestina.

Al doilea considerent este edictul cezarului Claudiu din anul 49 d. Cr., în urma căruia evreii din Roma au fost obligați să părăsească capitala. Istoricul Suetoniu menționează ca substrat al acestui edict desele tulburări între evrei, puse în seama unui oarecare *Chrestus*. Majoritatea istoricilor interpretează expresia nu ca aluzie la o anumită persoană fizică responsabilă de tulburarea socială din Roma,

ci ca referire directă la *Christos* / *Mesia*, proclamat de unii, respins de alții.

În urma acestui fapt istoric atestat, se poate estima că toți membrii evrei ai adunărilor creștine din Roma, grupare etnică majoritară până la acel moment, au trebuit să părăsească și ei capitala. Vidul congregațional lăsat în urma plecării evreilor creștini a schimbat radical raportul etnic din biserică. În foarte scurt timp, minoritatea creștinilor neevrei au ajuns să fie cel puțin o majoritate fermă, dacă nu chiar o exclusivitate. După asasinarea lui Claudiu în anul 54 d. Cr. - otrăvit se pare chiar de soția sa Agrippina, care își dorea accederea la tron a lui Nero, fiul ei - se constată o relaxare a efectelor edictului claudian. Acest eveniment a condus la revenirea în capitală a multor evrei, posibil și datorită faptului că edictul lui Claudiu nu a inclus confiscarea proprietăților evreilor din Roma.

Prin reîntoarcerea evreilor se poate bănui că bisericile din capitală au cunoscut o nouă realiniere etnică, ceea ce a produs o a doua schimbare masivă a raportului dintre evrei și neevrei în doar cinci ani de zile. Sunt ușor de imaginat tensiunile inter-etnice generate de o astfel de dinamică. Pe fondul acestui profil etnic al bisericii se explică atenția pe care Pavel o va acorda tensiunii născute în interior. Ea va include aspecte <u>teologice</u> (anunțate în capitolul 1, dezvoltate preliminar în capitolele 2-3, iar apoi tratate amplu în capitolele 9-11) și aspecte <u>practice</u>, de conduită în comunitate (capitolul 14).

Ocazia scrierii epistolei

Faptul că apostolul Pavel a dorit să viziteze Roma se vede clar încă din primul capitol. Cititorul află nu doar despre dorința lui Pavel de a-i întâlni pe creștinii din Roma, dar și despre numeroasele tentative anterioare de a-i fi vizitat, toate însă rămase nerealizate (1:8-10). Pavel nu oferă detalii suplimentare. Ce oferă în schimb este motivul

principal pentru care dorește să viziteze Roma. Două chestiuni importante apar în text. În primul rând, aflăm despre dorința lui Pavel de a contribui cu darurile sale specifice la bunăstarea credinței credincioșilor din Roma (1:11). Imediat însă ce motivul acesta este formulat, Pavel își dă seama că trebuie să-l echilibreze prin menționarea unui alt motiv la fel de serios și de important (1:12). Vizita sa urmărea nu doar ca ei să profite de pe urma darurilor lui spirituale, dar și el să beneficieze de pe urma darurilor lor spirituale. Deși sunt multe pasaje în epistolele sale în care Pavel este demn de toată admirația, puține îl vor depăși pe acesta ca mărturie a umilinței remarcabile a apostolului. Ce importantă trebuie să fie părtășia creștină, dacă un uriaș spiritual de talia lui Pavel recunoaște nevoia părtășiei cu credincioșii din Roma, precum au și ei nevoie de părtășia cu el!

Odată clarificat acest lucru, Pavel suspendă până spre sfârșitul epistolei chestiunea motivelor pentru vizita preconizată. Spre final, Pavel revine și găsim un alt motiv serios al vizitei lui. Apostolul a avut dorința fierbinte de a strânge niște ajutoare materiale cu destinația Ierusalim. Ca să dezvolte legăturile dintre adunările creștine din diaspora și cea de la Ierusalim, Pavel a considerat că este de datoria bisericilor surori să-și arate recunoștința față de biserica mamă.

Un ultim motiv menționat de Pavel este de natură strategică. O vizită la Roma devenea o componentă esențială în planurile misionare ale apostolului. Pavel și-a formulat deviza și obiectivele misiunii sale în termenii unei lucrări de pionierat misionar. Și-a propus să-L propovăduiască pe Cristos acolo unde încă nu exista mărturie despre El. Ca atare, Roma nu era o cetate țintă a misiunii sale din dorința de a ieși la pensie acolo. Dimpotrivă, Roma urma să devină centrul misionar de trimitere în lucrarea de răspândire a Evangheliei spre

vestul Imperiului, în mod special Spania (Rom. 15). Așa cum Antiohia a fost centrul misionar din prima fază a lucrării sale în Asia Mică, iar Efesul a devenit centrul misionar în faza următoare a lucrării lui Pavel în Macedonia și Ahaia (cu extensie până la Iliria), tot așa, Roma urma să devină punctul de lansare pentru a treia etapă în lucrarea celui mai mare misionar al primului secol. Împreună cu biserica din Roma, apostolul urma să pună bazele unui centru de misiune care să ducă Evanghelia „până la marginile lumii."

Data și locul scrierii epistolei

Cu toate că nu ne putem pronunța cu certitudine, majoritatea comentatorilor consideră că locul scrierii Epistolei către Romani a fost Corintul. La sfârșitul epistolei, găsim cel puțin trei persoane de renume din biserica din Corint care sunt menționate. În primul rând este Gaius, „gazda mea" (16:23), care este din Corint (1 Cor 1:14). În al doilea rând, este vorba de Erast (16:23), o personalitate civică a orașului în care se afla Pavel atunci când scrie epistola. Atât din vestigiile istorice, cât și din câteva referințe textuale (cum ar fi 2 Tim. 4:20), Erast era din Corint. Nu în ultimul rând, trebuie menționată Fivi, diaconița bisericii din Chencrea (16:1), care primise însărcinarea (și onoarea!) de a duce scrisoarea lui Pavel la Roma. Chencrea era portul de răsărit al cetății Corint. Toate aceste trei repere indică Corintul ca cea mai probabilă locație în care Pavel compune epistola.

În ce privește datarea, iarna anului 57/58 este perioada cea mai probabilă care îl găsește pe Pavel în Corint. Din datele oferite la sfârșitul celor trei epistole majore (1 Corinteni, 2 Corinteni și Romani), îl găsim pe Pavel preocupat cu strângerea unor ajutoare materiale care urmau să fie trimise bisericii din Ierusalim. Dacă în 1 Cor. 16:3 ajutoarele urmau să fie trimise prin niște „frați vrednici", iar în 2 Cor. 8:19 Pavel menționează posibilitatea ca acești frați „să

meargă împreună cu noi," în Rom 15:25-26 planul este deja finalizat. Pavel luase decizia să călătorească el însuși la Ierusalim ca să ducă „niște ajutoare sfinților."

Scopul

Scopul scrierii unei scrisori poate fi confundat cu ocazia care a dus la scrierea ei. Deși cele două aspecte sunt înrudite, ele sunt distincte și nu trebuie suprapuse. Scopul trimiterii acestei epistole ridică cea mai lungă listă de ipoteze posibile, fără speranța unui consens. Punctele de vedere diferă considerabil și ar merita discutate pe rând. Multe din ele vor fi analizate pe parcursul studiului. Iată câteva dintre acestea:

1. Prezentarea unui compendiu teologic al doctrinelor creștine. Poziția clasică a fost susținută cel mai acerb de către reformatorul Philip Melanchton. O citire atentă a epistolei însă relevă faptul că multe aspecte importante ce țin de doctrina creștină sunt tratate doar tangențial, iar altele deloc.
2. Un manifest teologic al teologiei pauline. Apropiat de cel anterior, această poziție i-a luat locul în mod special pe la mijlocul secolului trecut. Considerată mai degrabă o scrisoare circulară, epistola urma să prezinte ideile fundamentale ale apostolului Pavel.
3. Epistola joacă rolul unui testament teologic. În fața unui viitor nesigur, apostolul și-a luat timp să facă o sumă a teologiei sale cu valoare de moștenire teologică pe care să o încredințeze urmașilor săi. O altă ocazie mai bună nu s-ar mai fi ivit.
4. O epistolă cu destinatar real ascuns. Deși adresată bisericii din Roma, epistola ar fi fost scrisă mai degrabă având în vizor biserica din Ierusalim. Relația lui Pavel cu cei din Ierusalim a fost foarte tensionată, iar refacerea legăturii ar fi primit un imbold serios dacă Ierusalimul ar fi văzut din nou pasiunea pe care Pavel o avea pentru evrei, ca popor al lui Dumnezeu.

5. Epistolă pe rol de dosar cu scrisori de acreditare. Deși Pavel cunoștea personal pe mulți dintre creștinii din Roma (vezi cap. 16), era totuși un necunoscut față de majoritatea credincioșilor. Epistola urma să ofere o prezentare prealabilă a gândirii și misiunii apostolului.
6. Oferirea unui sigiliu apostolic bisericii din Roma. Fără beneficiul lucrării unui apostol în plantarea bisericii, unul dintre elementele pe care mulți le considerau fundamentale (adică, mărturia apostolică) trebuia să fie legătura directă dintre un apostol al lui Isus Mesia și biserica locală. Aceasta lipsea în cazul bisericii din Roma. Pavel profită de planurile sale de viitor pentru a atesta o conexiune apostolică, dacă nu de la începuturile bisericii, cel puțin din a doua generație.
7. Rezolvarea tensiunilor inter-etnice între iudeii întorși din exil și creștinii care, în lipsa acestora (din cauza edictului), au preluat și păstrat funcțiile importante din biserică.
8. Un manifest anti-imperial. Vremurile în care Roma își va da pe față adevărata sa esență de „fiară apocaliptică" nu erau departe. Așa cum se credea, confruntarea cosmică dintre Dumnezeu și Satana ar fi avut, în mod inevitabil, o componentă terestră. Pe pământ nu putea exista doi Domni (*kyrioi*). Fie Isus Cristos este Domnul (*kyrios*), fie Cezarul de la Roma. Acest conflict resimțit atunci de toți creștinii din Imperiu își va arăta adevărata față în decadele imediat următoare, după primirea epistolei.

Conținutul

În introducerea de față este loc doar de o prezentare sumară a temei, conținutului și structurii epistolei. Deși este o epistolă complexă, se poate constata un consens destul de răspândit între comentatori în ce privește tematica epistolei și segmentarea ei.

Epistola către Romani este aproape unică între epistole pauline în ce privește claritatea cu care Pavel își anunță teza centrală. **Teza** este definită în două versete din primul capitol.

> Mie nu mi-e rușine de Evanghelia [lui Cristos], fiindcă ea este puterea lui Dumnezeu pentru mântuirea fiecăruia care crede: întâi a iudeului, apoi a grecului; căci în ea se descoperă dreptatea lui Dumnezeu, prin credință spre credință, după cum este scris: „Cel drept prin credință va trăi". (Rom 1:16-17)
>
> (Obs. Toate citatele sunt preluate din *Versiunea Dumitru Cornilescu Revizuită,* editor Emanuel Conțac, ediție-pilot, București 2017)

În această afirmație programatică, „Evanghelia" apare ca un subiect ce urmează a fi amplu dezvoltat pe parcursul epistolei: „[nu-mi este rușine de] Evanghelia lui Cristos" (1:16). Afirmația reia tema anunțată încă de la începutul epistolei: „pus deoparte pentru Evanghelia lui Dumnezeu, …., și care Îl înfățișează pe Fiul Său …" (1:2-4)

Tot aici, se remarcă o pereche de atribute definitorii ale lui Dumnezeu, care vor constitui pe parcursul epistolei elementele de reper la care Pavel se va întoarce frecvent. „... Evanghelia lui Cristos... este puterea lui Dumnezeu pentru mântuirea fiecăruia … căci în ea se descoperă dreptatea lui Dumnezeu…" În ce privește Evanghelia, esența și rolul ei în planul de mântuire al lui Dumnezeu, nu există pereche de atribute ale lui Dumnezeu mai importante decât cele două menționate aici: puterea și dreptatea lui Dumnezeu.

Mai trebuie subliniate elementele de particularitate etnică amintite de Pavel în afirmația programatică: „întâi a iudeului, apoi a grecului." Ar

fi foarte ușor să trecem cu vederea aceste particularități, considerându-le fie neesențiale pentru mesajul Evangheliei, fie lipsite de interes pentru românii de astăzi, care nu sunt nici iudei, nici greci. Așa cum se va observa pe parcursul primei secțiuni, capitolele 1-4, iar mai apoi 9-11, constituie secțiunea din epistolă cel mai greu de interpretat. Elementul etnic este absolut esențial în înțelegerea derulării istorice a planului de mântuire. Toate acestea înrădăcinează planul de mântuire în istoria omenirii, scena în care au loc toate evenimentele importante ce țin de Isus Cristos: întruparea, moartea și învierea Lui.

În ultimul rând, afirmația se încheie cu un citat din Vechiul Testament: „cel drept prin credință va trăi." Cele trei segmente componente ale oracolului profetic [(a) cel drept, (b) va trăi, (c) prin credință], sunt reașezate într-o altă ordine decât o au în textul ebraic original: „cel drept va trăi prin credință" (cf. Hab. 2:4). În noua formă, expresia „prin credință," ajunge în poziție mediană, între „cel drept" și „va trăi." În felul acesta, Pavel subliniază rolul ei dublu. Întâi, expresia califică ce înseamnă „cel drept"; acesta este cel care devine drept „prin credință." De asemenea, expresia califică și felul de viață care îl va caracteriza pe cel credincios: care „prin credință" va trăi. Deci, statutul celui drept și felul său de a trăi sunt în egală măsură definite și clarificate de expresia „prin credință."

Importanța acestui citat și frumusețea lui constă tocmai în faptul că, în forma rescrisă, funcționează ca un bun rezumat al celor două secțiuni majore ale epistolei. Partea teoretică (capitolele 1-11) se preocupă în mod special de condiția și statutul celui drept, a celui ce este „drept prin credință." Partea aplicativă (capitolele 12-16) se ocupă de adevăratul fel de viață și comportament al celui care „prin credință va trăi."

NOTIȚE

LECȚIA 1

MESAGERUL ȘI MESAJUL EVANGHELIEI

Textul biblic: Romani 1:1-17

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Orice introducere la epistolele din vremea în care apostolul Pavel a scris urma un șablon: autorul, destinatarii și salutările. Aici, autorul se identifică drept Pavel, destinatarii sunt creștinii din Roma și salutările includ două concepte folosite adesea de creștini: har și pace.

De data aceasta, introducerea este mai complexă decât la alte epistole scrise de Pavel, deoarece apostolul se prezenta pentru prima oară bisericii din Roma. Nu îi întâlnise niciodată pe credincioșii din Roma față în față, deși dorise demult lucrul acesta (1:10). Apostolul planifica o vizită la ei pentru că biserica lor era, la urma urmei, în capitala lumii politice de atunci.

Scopul vizitei lui nu era o vizită oarecare, ci să culeagă „vreun rod" printre ei (1:13). Rodul nu putea veni însă fără predicarea Evangheliei pentru toți, indiferent de rasă sau poziție culturală. El, într-adevăr, a fost chemat să fie apostolul neamurilor, dar era dator tuturor (1:13-14). Iar Roma era un loc cosmopolit, pestrițț, loc ideal pentru implementarea Evangheliei mântuirii.

Suntem inițiați, chiar de la primele cuvinte, într-una din marile teme ale scrisorii: **Evanghelia lui Dumnezeu** (1:1). Termenul

„evanghelie” sau „veste bună” apare și în alte pasaje din epistolă (1:1,2,9,15; 15:16,19; 16:25-27). Însă aici, în primul capitol, găsim rezumatul și miezul Evangheliei.

Înainte de a intra în detaliile Evangheliei lui Dumnezeu, apostolul are câteva lucruri de spus despre ea (1:16-17):

(1) Evanghelia îl are în centru pe Cristos
(2) Evanghelia este puterea lui Dumnezeu pentru mântuire
(3) Evanghelia este întâi adresată evreilor, apoi neamurilor
(4) Evanghelia conține o descoperire (revelație) despre neprihănirea (dreptatea) lui Dumnezeu

Întrebare: *Ce sensuri ale termenului „evanghelie” se regăsesc în gândirea populară a românilor?*

.....

.....

.....

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Conținutul unic al Evangheliei înseamnă predicarea unui mesaj coerent, cu o ordine a lucrărilor lui Dumnezeu în planul Său de mântuire: întâi vine credința, apoi ascultarea. În alți termeni: întâi vine îndreptățirea prin credință, apoi sfințirea prin ascultare. De aceea, structura întregii epistole se supune acestei reguli.

Evanghelia desfășurată aici de apostol are două laturi: teologică și socială. Apostolul începe cu cea teologică, continuă cu cea socială, apoi revine din nou la cea teologică.

Latura teologică a Evangheliei predicată de Pavel face introducerea la alte teme ale teologiei creștine, care vor fi reluate în epistolă:

- 1:2 - „făgăduința" - tema promisiunii și împlinirii,
- 1:16 – „întâi a iudeului, apoi a grecului" - tema poporului lui Dumnezeu (format atât din evrei, cât și din neamuri)
- 1:3-4 – „Fiul Său născut din sămânța lui David, în ce privește trupul" - tema umanității lui Isus; plus „dovedit cu putere că este Fiul lui Dumnezeu" – tema divinității lui Isus
- 1:17 – „în ea se descoperă dreptatea lui Dumnezeu" - tema îndreptățirii prin credință.

Latura socială a Evangheliei predicată de Pavel este surpriza plăcută din introducerea epistolei. De pildă, apostolul nu avea ca obiectiv doar să le prezinte romanilor latura teologică a Evangheliei, ci și să o practice între ei. Dorințele lui erau:

- 1:13 - de a culege un rod printre ei;
- 1:12 - de a se încuraja reciproc;
- 1:15 – de a împlini efectiv Marea Trimitere, prin a vesti Evanghelia în Roma.

Întrebare: *Cum am putea azi să ținem laolaltă Evanghelia teoretică cu Evanghelia practică? Ce soluții vezi?*

.....

.....

.....

<u>Comentariu teologic</u> – Evanghelia mântuirii (1:16-17)

Foarte multe din ideile apostolului dezvoltate mai târziu de apostolul Pavel se găsesc concentrate în aceste două versete. Cele mai importante sunt despre îndreptățirea prin credință, ordinea mântuirii și puterea Evangheliei spre mântuire. Vestea bună a mântuirii pentru neamuri urmează același model pe care Dumnezeu l-a încercat pe poporul Israel. În istoria poporului evreu au fost trei mari etape în procesul eliberator. Prima etapă a fost ca Dumnezeu să-i convingă, iar ei să accepte, că exista o stare de păcat a poporului din care El dorea să-i scoată. De exemplu, principalul păcat repetat a fost acela al idolatriei, păcat care a trimis, până la urmă, Israelul în robie. A doua etapă a fost chemarea poporului la pocăință, iar cele două exiluri au avut ca scop să le trezească necesitatea pocăinței. Iar a treia etapă a fost promisiunea lui Dumnezeu de restaurare a poporului, dacă acesta se pocăiește. Promisiunile strângerii din toate țările și aducerea în țara lor, a curățirii de idolatrie, a formării unei inimi noi și a punerii Duhului Sfânt în inimile lor erau ofertele lui Dumnezeu în programul de restaurare (cf. Ezec. 36:24-27). Aceste trei etape sunt dezvoltate în spiritul Noului Legământ de apostolul Pavel în Epistola către Romani. Vom găsi întâi o prezentare a stării de păcat a omenirii, apoi chemarea la pocăință și, în final, promisiunea și posibilitatea restaurării vieții.

Pavel introduce pentru prima dată în epistolă conceptul de neprihănire/dreptate (1:17). În limba română vom prefera de acum încolo varianta „dreptate”. Conceptul a primit două interpretări majore:

- Perspectiva juridică
- Perspectiva transformatoare

Perspectiva **juridică** înțelege expresia „dreptatea lui Dumnezeu” și acțiunea ei ca „îndreptățirea lui Dumnezeu”, cu referire la o declarație legală prin care cel care crede (în Isus Cristos) este socotit drept înaintea lui Dumnezeu (vezi dezvoltarea ideii în Rom. 3, dar și în Gal. 2-3). Perspectiva **transformatoare** înțelege expresia „îndreptățirea lui Dumnezeu” ca acțiunea de mântuire în sens de regenerare spirituală a păcătosului. Considerăm că ambele perspective sunt susținute biblic și, deci, corecte teologic, de aceea nu se impune alegerea uneia în detrimentul celeilalte. Menținerea celor două perspective în echilibru este un exercițiu de maturitate teologică.

Aplicația: Expresia „prin credință și care duce la credință” (1:17) a primit mai multe interpretări. Ar putea însemna:

(1) de la credința VT la credința NT;
(2) de la credința Legii la credința Evangheliei;
(3) de la credincioșia lui Dumnezeu la credința omului;
(4) de la început până la sfârșit, mântuirea este prin credință.

Care crezi că este interpretarea potrivită și de ce?

.....

.....

.....

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

1. Mesagerul Evangheliei

Ca o veste bună să fie eficientă, ea trebuie să aibă un mesager și un mesaj.

Cine este **mesagerul** Evangheliei? Apostolul spune câteva lucruri esențiale despre cine este și ce face el (1:1):

- „Rob" sau slujitor al lui Isus Cristos (în alte traduceri, ordinea este Cristos Isus: primul titlu descrie natura Lui divină, al doilea natura Lui umană);
- „Chemat să fie apostol" sau chemat să fie trimisul lui Dumnezeu, ca și ceilalți apostoli ai Domnului;
- „Pus deoparte" sau consacrat să vestească Evanghelia

Învățătura subliniază ordinea în care se prezintă apostolul: ea arată smerenie și siguranță. Întâi Pavel se vede un rob, apoi un trimis sau un consacrat.

2. Mesajul Evangheliei

Ce **mesaj** are Evanghelia? Evanghelia Îl are în centru pe **Fiul** lui Dumnezeu (1:3-4), persoană umană (dovada este nașterea din sămânța lui David, în ce privește trupul) și persoană divină (dovada este învierea morților).

Scopul predicării mesajului Evangheliei lui Cristos este aducerea la „ascultarea credinței" pe cei dintre neamuri (1:5). Strategic, Pavel avea în vedere evanghelizarea neamurilor din afara Romei (1:8), din Roma (1:9-10) și din Spania (15:24). Tema includerii neamurilor este prezentă în toată epistola, ceea ce relevă perspectiva internațională asupra răspândirii Evangheliei.

De remarcat expresia îndrăzneață a lui Pavel, „mie nu mi-e rușine de Evanghelia lui Cristos" (1:16), mai cu seamă în contextul istoric și cultural în care scria. Probabil că apostolul se gândea la moartea lui Cristos pe cruce, o moarte considerată rușinoasă atunci de romani. Expresia evidențiază un contrast: Pavel vede în moartea pe cruce a lui

Cristos nu o ruşine, ci o manifestare a puterii lui Dumnezeu pentru mântuire.

Întrebare: *Mulți predicatori azi nu mai predică despre crucea lui Cristos de rușine. Ce crezi că îi face pe aceștia să fie atât de reținuți?*

.....

.....

.....

IV. APLICAREA LECȚIEI

Din introducerea epistolei învățăm deja lecții foarte practice despre cum să ne raportăm la Evanghelie. Apostolul Pavel, deși avea o chemare unică și o lucrare unică, nu a trăit izolat. Dorința lui constantă era să stea în părtășie cu creștinii din Roma, din Ierusalim, din Spania. Un creștin autentic niciodată nu caută să trăiască izolat. El iubește părtășia cu ceilalți creștini.

> **Lecția 1:** *Nu uita că și tu ești parte a unui trup, a unui întreg. Fugi de izolare! Caută constant părtășia!*

Evanghelia este, în același timp, inclusivistă și exclusivistă în natura ei. Evanghelia este inclusivistă, în sensul că are vești bune pentru toți oamenii: evrei și greci, bărbați și femei, bogați și săraci (1:14). Evanghelia este exclusivistă în natura ei, în sensul că singura cale de îndreptățire înaintea lui Dumnezeu este prin credință. Indiferent sub ce legământ a venit, prin Moise sau prin Cristos, mijlocul prin care se primește mântuirea este prin credință.

Lecția 2: *Prezintă întotdeauna Evanghelia echilibrat: atât în atotcuprinderea ei, cât și în unicitatea ei.*

Un creștin este pe față creștin. La final de viață, apostolul îi scrie ucenicului său: „Să nu-ți fie rușine, dar, de mărturisirea Domnului nostru..." (2 Tim. 2:8). Să nu-ți fie rușine niciodată de a proclama Evanghelia lui Dumnezeu prin Isus Cristos și să nu asculți predicatori care trunchiază mesajul Evangheliei.

Lecția 3: *Nu da credit predicatorilor care nu proclamă <u>întreaga</u> Evanghelie!*

<u>Aplicație</u>: *Fă o listă cu predicatorii contemporani care crezi tu că nu predică <u>întreaga</u> Evanghelie.*

.....

.....

.....

<u>Întrebare</u>: *Care ar fi principalele <u>dovezi</u> că un predicator predică întreaga Evanghelie?*

.....

.....

.....

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

<u>Rugăciune</u>

NOTIȚE

LECȚIA 2

STAREA DE PĂCAT A OMENIRII

Textul biblic: Romani 1:18-32

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Cu acest nou paragraf, intrăm în cea mai complexă desfăşurare a planului de mântuire iniţiat, conceput şi împlinit de Dumnezeu. Evanghelia lui Dumnezeu este desfăşurarea acestui plan.

Apostolul consideră că o înţelegere corectă a Evangheliei obligă la o prezentare corectă a stării spirituale a omenirii. De aceea, apostolul Pavel începe cu **mânia** lui Dumnezeu declanşată împotriva unei omeniri care păcătuieşte în mod constant şi voit. Indiferent cine ar fi aceştia, dintre evrei sau neamuri, cei care încalcă legea naturală (1:19-32) sau Legea morală (2:1-3:8), puse de Dumnezeu în univers şi în om, cad sub mânia lui Dumnezeu (în sens de pedeapsă).

Pavel argumentează că niciun om nu se poate dezvinovăţi înaintea lui Dumnezeu, pentru că resursele de a răspunde voii descoperite a lui Dumnezeu se găsesc în fiecare om: „Ce se poate cunoaşte despre Dumnezeu le este descoperit în ei...” (1:19-20.) Aceasta se mai numeşte revelaţie naturală. Ea este accesibilă tuturor oamenilor pentru a-L cunoaşte pe Dumnezeul Creator şi de a ne închina Lui.

<u>Comentariu teologic</u>: Legământul creației

Primul legământ recunoscut de teologi este legământul creației. Adică, prin actul creației, s-a născut un legământ natural între Creator și creatură. Ca în orice legământ, există reciprocitate și așteptări de ambele părți. De partea Lui, Dumnezeu a creat totul foarte bun, l-a făcut pe om după chipul Său și i-a dat responsabilități în creație (Gen. 2-3). De partea omului, el trebuie să răspundă Creatorului prin închinare, laudă și recunoașterea autorității Lui. Călcarea acestui legământ prin creație duce inevitabil la pedeapsă. De aceea, neascultarea este considerată idolatrie și este întotdeauna pedepsită de Creator. Acest legământ natural rămâne valabil atâta vreme cât Dumnezeu va crea ființe după chipul Său.

În trei rânduri, apostolul vorbește despre „lăsarea" oamenilor de către Dumnezeu ca rezultat al idolatriei (1:24,26,28). Astfel, Dumnezeu: i-a lăsat pradă necurăției, i-a lăsat în voia unor patimi și i-a lăsat în voia minții lor blestemate. „Lăsarea" este o formă de pedeapsă, pentru toți cei ce calcă legământul creației.

Așa cum a fost în cazul lui Adam (alungat din Eden) sau Israel (trimis în robie), orice om dintre neamuri care respinge revelația naturală a lui Dumnezeu va avea parte de pedeapsa Lui.

<u>Întrebare</u>: *Ce așteptări are Creatorul de la creaturi în raport cu <u>închinarea</u>? Analizează atent textul (1:18-32) și scoate concluziile.*

.....

.....

.....

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Tema **mâniei** lui Dumnezeu este rar abordată în Biblie pentru că nu este înțeleasă în context. Mânia lui Dumnezeu se referă la o acțiune personală, nu la o cauză impersonală. Această mânie împotriva păcatului s-a manifestat în istorie și continuă până la sfârșitul ei. Păcatul atrage judecata divină, principiu aplicabil atât individului, cât și comunității (Ps. 6:1; Is. 5:25).

Mânia divină se declanșează atunci când slava lui Dumnezeu este dezonorată prin idolatrie și imoralitate (1:23). În trecut, evreii au resimțit manifestarea concretă a acestei mânii. Dar există în mânia lui Dumnezeu o dimensiune viitoare, uneori exprimată prin ziua mâniei (2:5), care include păgânii de orice fel.

Abandonarea sau „lăsarea" lui Dumnezeu este o formă de judecată invariabilă pentru două păcate care au lucrat mereu împreună în omenire: **idolatria** și **imoralitatea**. De aceea, Pavel subliniază în scrierile lui aceste două păcate (vezi și 1 Cor. 10:1-13). Abandonul divin lasă omul în voia lui coruptă.

Consecința este nașterea unor **păcate** variate, săvârșite atât în natura umană, cât și în civilizația umană.

<u>Întrebare</u>: *Completați mai jos păcatele descrise de text, care aparțin idolatriei și care aparțin imoralității.*

IDOLATRIA	IMORALITATEA
.....	.....
.....	.....
.....	.....

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

1. Dumnezeu este un Creator bun și drept

Fiecare om are dovezi ale existenței lui Dumnezeu în afara lui (creația naturală) și în lăuntrul lui (conștiința). Dar, starea omenirii arată că aceste dovezi nu sunt o garanție pentru credință și, implicit, pentru ascultarea oamenilor de Creator.

Revelația naturală are ca scop cunoașterea despre Dumnezeu și ascultarea de voia Lui. Cunoașterea despre Creator este posibilă pentru toți oamenii, fără excepție (1:19,21,28). Totuși, oamenii au eșuat în mod repetat în a căuta să-L cunoască personal pe Dumnezeu și să I se închine. Motivul este că revelația naturală nu asigură și cunoașterea personală. Cunoașterea lui Dumnezeu este diferită de cunoașterea despre Dumnezeu. Revelația naturală este pregătitoare; doar revelația supranaturală (prin credință) este decisivă.

2. Omul a devenit idolatru și imoral

Apostolul ne amintește că omul a fost creat ca să-L proslăvească pe Dumnezeu și să-I mulțumească (v. 21). Ce a făcut însă omul? A preferat un schimb nefericit. În loc de proslăvire și închinare a ales idolatria și imoralitatea.

Osânda lui Dumnezeu vine înainte de toate datorită acestei respingeri a existenței Lui. Iar eșecul nerecunoașterii lui Dumnezeu sfârșește în mândrie și depravare morală.

Întrebare: *De trei ori, apostolul spune că oamenii au schimbat ceva ca să aibă în schimb altceva. Explică în cuvintele tale acest schimb nefericit:*

v. 23

.....

v. 25

.....

v. 26

.....

IV. APLICAREA LECȚIEI

Acest paragraf este plin de realism, dar și de avertizare. El te învață că Dumnezeu așteaptă ca tu, creatură aflată în legământ cu El, să-I aduci închinare și mulţumire. Nu uita că devenim ceea ce adorăm!

> **Lecția 1**: *Ferește-te să repeți păcatul fundamental al omului: când respingi închinarea și mulțumirea, vor apărea idolatria și imoralitatea!*

Aplicație: *Dă un exemplu din viața poporului Israel când idolatria a dus la imoralitate.*

.....

.....

.....

Apostolul ne atrage atenția că „înăbușirea adevărului" (1:18) de către om este păcatul împotriva gloriei lui Dumnezeu. Adevărul se referă la ceea ce ne-a dat Dumnezeu prin revelație. A nu-l recunoaște sau a-

l astupa intenționat ca să nu lucreze este un păcat contra revelației de Sine a lui Dumnezeu. Orice păcat pe care îl faci, în cele din urmă, atentează la gloria lui Dumnezeu. Când știi adevărul, trebuie să-l recunoști ca atare. Dacă apostolul ar trăi în zilele noastre, cu siguranță nu s-ar teme să spună în mod public păcatelor pe nume.

> **Lecția 2**: *Indiferent de preț, recunoaște și proclamă adevărul descoperit de Creator!*

Întrebare: *Care crezi că ar fi poziția apostolului Pavel față de păcatele sexuale astăzi, în contextul relativității morale? Ar include, de exemplu, homosexualitatea printre ele?*

.....

.....

.....

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

Rugăciune

NOTIȚE

LECȚIA 3

NIMENI NU SE POATE ÎNDREPTĂȚI ÎNAINTEA LUI DUMNEZEU

Textul biblic: Romani 2:1–3:20

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Apostolul Pavel abordează în mod particular situația Israelului, un popor ales și privilegiat datorită promisiunilor lui Dumnezeu. Dar tocmai aici apare neconcordanța între ceea ce credeau evreii despre judecata divină și ceea ce credea Dumnezeu. Amăgirea lor consta în socoteala că se pot îndreptăți înaintea lui Dumnezeu pe baza moștenirii trecute. Erau convinși că Dumnezeu nu va judeca evreul la fel cum va judeca păgânul. Spiritul acesta de autoînșelare între evrei a mai fost prezent înainte de venirea robiei (vezi Isaia 2, Ieremia 2-35, Ezechiel 1-24). Acum, după câteva secole, judecata divină era din nou căzută peste Israel, iar dovada concretă consta în ocupația romană.

De aceea, apostolul stabilește clar că evreii nu apar atât de privilegiați în comparație cu neamurile. Aceasta pentru că judecata lui Dumnezeu „este potrivită cu adevărul" (2:2). Desigur, ei moștenesc anumite avantaje, dar, atunci când este vorba de judecata dreaptă a lui Dumnezeu, evreul trebuie să se teamă la fel ca oricine dintre neamuri. Pentru că oricine disprețuiește bunătatea, îndurarea și răbdarea lui Dumnezeu va avea ca rezultat împietrirea inimii și, implicit, condamnarea divină (2:1-6).

Iudeii, aşadar, să nu se amăgească şi să nu se dezvinovăţească. A încerca să apari altfel decât eşti înseamnă ipocrizie (2:17-24). Căci cine poate fi considerat un iudeu adevărat? Doar cel care are parte de un semn în inima lui, de o lucrare tainică făcută de Dumnezeu în centrul personalităţii lui (3:25-29).

Iarăşi, evreii au o întâietate în planul divin, pentru că lor „le-au fost încredinţate cuvintele lui Dumnezeu" (3:1). În favoarea lor mai intervine şi credincioşia lui Dumnezeu faţă de ceea ce le-a promis. Dar nici măcar aceste avantaje nu elimină condiţia de bază în îndreptăţire, anume, că „nimeni nu va fi socotit drept înaintea Lui prin faptele Legii" (3:20).

Aplicaţie: *Desprinde din pasajul 2:17-24 lista de privilegii ale evreilor şi găseşte echivalentul lor în privilegiile pe care le ai tu azi ca şi creştin.*

.....

.....

.....

.....

.....

II. INTERPRETAREA CONŢINUTULUI

Mânia lui Dumnezeu s-a revărsat nu doar asupra neamurilor, care au călcat legământul natural prin creaţie, ci şi asupra evreilor, care au călcat legământul special făcut de Dumnezeu cu ei. Prin urmare,

paragraful pe care-l studiem (2:1-3:8), în comparație cu cel anterior (1:18-32), descrie starea de păcat a Israelului, precum a fost descrisă starea de păcat a neamurilor. Datorită stării de neascultare în care zace, Israelul nu face excepție de la manifestarea mâniei lui Dumnezeu (2:1-5).

Îl găsim aici pe Dumnezeu proiectat ca un Dumnezeu imparțial. Criteriile de judecată sunt aceleași pentru toți oamenii, că sunt evrei sau neamuri (2:1-16). Motivul este că ambele categorii de oameni au săvârșit aceleași tipuri de păcate și ambele au fost, sunt și vor fi judecate în funcție de faptele lor. Căci fiecare parte știa prea bine ce are de făcut.

Nu se contrazice apostolul aici, prin faptul că subliniază importanța **faptelor**, cu ce spune mai târziu, când subliniază importanța îndreptățirii prin **credință**? Nicidecum. Argumentul principal al lui Pavel este că acceptarea înaintea lui Dumnezeu nu poate fi decât pe o împlinire perfectă a legii lui Dumnezeu (că e vorba de legea naturală, sau de Legea mozaică). Nimeni însă nu poate pretinde o împlinire perfectă a Legii, de aceea, mai târziu, Pavel explică necesitatea îndreptățirii pe baza perfecțiunii lui Cristos.

Ca să ilustreze necesitatea îndreptățirii prin altceva decât prin ținerea Legii, Pavel pune înainte câteva aspecte din istoria poporului ales. De la 2:17-24, apostolul se referă din nou la Vechiul Legământ, dar cu referire specifică la tăierea împrejur (**circumcizia**). Păstrarea poporului în legământ de către Dumnezeu nu s-a datorat ținerii Legii sau actului ritualic al circumciziei. De fapt, poporul nu a împlinit niciodată complet Legea. Evreii, pe de o parte, se lăudau cu Legea lui Moise, dar, pe de altă parte, nu o ascultau în punctele esențiale, cum ar fi imoralitatea, idolatria sau nedreptatea.

Pavel ilustrează punct cu punct neascultarea Israelului față de Lege (2:17-20). Evreii se lăudau pentru că aveau Legea şi, implicit, că sunt poporul ales, cu privilegiile aferente. Pavel însă îi trezeşte la realitate. Ei, care aveau Legea, trebuiau să fie învățători ai Legii, deci superiori altor națiuni, însă L-au dezonorat pe Dumnezeu prin călcarea Legii.

Iarăşi avem discordanța între declarație şi practică. Această inconsecvență a condus la **ipocrizie** şi, de aceea, numele lui Dumnezeu a fost hulit între neamuri (2:24). Dacă se continuă această relație între popor şi Dumnezeu este din pricina credincioşiei lui Dumnezeu. Chiar dacă necredința evreilor era evidentă, promisiunea lui Dumnezeu rămâne, pentru ca adevărul Lui să strălucească (3:1-8).

Concluzia apostolului devine evidentă: toți oamenii sunt sub păcat, indiferent de rasă sau religie (3:9). Aluziile la textele vechi-testamentare sunt relevante. Aşa că nimeni nu se poate justifica înaintea lui Dumnezeu prin faptele Legii (3:20).

<u>Comentariu teologic</u>: Legământul cu Dumnezeu

Pavel nu sugerează nicăieri aşa-numita teorie a celor două legăminte. Această teorie susține că evreii sunt şi continuă să fie mântuiți prin aplicarea Legii, în timp ce neamurile sunt mântuite prin credința în Cristos. Dimpotrivă, Pavel susține că există un singur legământ cu Dumnezeu, bazat pe credința în Isus Cristos. Acest Nou Legământ l-a înlocuit pe cel vechi, mozaic. În acest Nou Legământ, accentul este pus pe credința în Cristos şi locuirea Duhului Sfânt. Contrastul dintre iudei şi neamuri şi-a atins scopul: evreii necredincioşi nu mai aparțin legământului cu Dumnezeu, în timp ce creştinii dintre neamuri au devenit parte a legământului cu Dumnezeu.

Aceasta nu înseamnă antisemitism, ci, pur și simplu, afirmarea condițiilor Noului Legământ între om și Dumnezeu.

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

1. Cele două legi

În text, Pavel se referă la două legi. Prima este amintită **legea naturală**, cu referire directă la cuget/conștiință. A doua este **Legea mozaică**, cu referire la Tora. Cele două legi sunt prezentate alternativ de apostol. Scopul este să arate că nici una n-a rezolvat problema de fond a omenirii, pentru că nimeni nu poate să le împlinească perfect.

Motivul pentru care nicio lege nu poate fi împlinită desăvârșit este starea păcătoasă a omului, deformarea inimii umane. De aceea, avem în text implicit și ideea judecății viitoare; mai precis: ziua judecății.

<u>Comentariu teologic</u>: Cum se va face judecata?

Ne întrebăm adesea cum va face Dumnezeu judecata. Ce se întâmplă cu cei care nu au auzit niciodată Evanghelia? Din Sfânta Scriptură - și mai cu seamă din acest paragraf (2:7-16) - deducem că vor fi grade diferite de judecată și răsplătire, pentru că faptele fiecărui individ vor fi evaluate în funcție de gradul de adevăr pe care fiecare l-a avut. Nimeni nu se poate dezvinovăți înaintea lui Dumnezeu, pentru că toți oamenii au parte de un har comun pregătitor, preliminar. Harul comun sau binecuvântările date de Creator în orice vreme și oricărei ființe umane ajută omul să facă binele, deci să răspundă corect acestei revelații naturale. De exemplu, a fi înzestrat cu inteligență pentru a descoperi noi legi din univers este un har împărtășit de foarte mulți oameni, care nu sunt neapărat

credincioși. Trebuie să apreciem darurile lor, ca instrumentare folosite de Dumnezeu în serviciul umanității. Judecarea va ține cont, așadar, de gradul de revelație și de răspuns al fiecărei persoane. Copiii care nu au ajuns la maturitate sau oamenii cu un handicap la nivel mental și decizional nu pot fi socotiți responsabili. Aceștia nu au cum să fie osândiți de un Dumnezeu drept și înțelept, pentru că ei nu au putut răspunde normal revelației divine.

2. Circumcizia inimii

Dacă este să vorbim despre un semn al identității autentice ca parte a poporului ales, atunci, spune Pavel, acesta este **circumcizia** inimii. Referirea este la ascultarea lui Dumnezeu din inimă. Așa cum un evreu este cu adevărat evreu în inima lui, așa un creștin este adevărat creștin în inima lui, prin locuirea ei de către Duhul Sfânt (2:29). Circumcizia exterioară, în carne, este nesemnificativă; circumcizia interioară, în inimă, are cu adevărat semnificație.

Pavel sugerează prin aceasta că Israelul nu mai poate fi considerat poporul legământului. Adevăratul popor ales al lui Dumnezeu este format din cei care ascultă Legea lui Dumnezeu în inima lor. Contrastul dintre Israelul neloial și neamurile loiale este evident. Scopul apostolului a fost să arate că noul popor al lui Dumnezeu, format din credincioși regenerați, reprezintă adevăratul Israel, Israelul restaurat.

Întrebare: *De ce crezi că a ales apostolul Pavel acest exemplu cu circumcizia pentru a descrie nașterea din nou?*

.....

.....

IV. APLICAREA LECȚIEI

Israeliții se lăudau cu moștenirea unor privilegii de excepție, dar nu dovedeau că știau să onoreze aceste privilegii. Elitismul nu-și are locul în poporul lui Dumnezeu. Elitismul e tributar ipocriziei. Pe Dumnezeu nu îl impresionează declarațiile fără practică, adică să declari sau să pretinzi că ești credincios fără a-ți trăi credința.

> **Lecția 1:** *Orice formă de ipocrizie religioasă pe care o arăți, să știi că nu va fi tolerată de Dumnezeu!*

Întrebare: *Ce moduri de ipocrizie religioasă poți depista astăzi printre evanghelici?*

.....

.....

.....

Nu contează din ce categorie de privilegiați faci parte, principiul este același: toți suntem păcătoși, de aceea toți avem nevoie de har pentru îndreptățire.

> **Lecția 2:** *Orice formă de îndreptățire personală cu care vrei stă te mândrești înaintea lui Dumnezeu este exclusă!*

Aplicație: *Fă o listă de trei forme de îndreptățire înaintea lui Dumnezeu la care românii apelează cel mai des și dă un răspuns:*

1.

.....

2.

.....

3.

.....

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

Rugăciune

NOTIȚE

LECȚIA 4

ÎNDREPTĂȚIREA PRIN CREDINȚA ÎN ISUS CRISTOS

Textul biblic: Romani 3:21-4:25

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Martin Luther se întreba odată: „Cum pot eu, un păcătos, să stau înaintea unui Dumnezeu sfânt?" Răspunsul l-a găsit în acest pasaj din Romani. Esența răspunsului este că Dumnezeul sfânt, care judecă drept, trebuie să împace în Sine dreptatea cu dragostea, adică să fie în același timp drept și să arate milă, ca să-i poată îndreptăți pe cei ce cred în Fiul Său, Isus Cristos.

A venit momentul ca apostolul Pavel să dezvolte învățătura despre dreptatea lui Dumnezeu în contextul Noului Legământ. La fel ca în cazul Vechiului Legământ, condiția de bază în Noul Legământ este **credința**, mai precis credința în Isus Cristos. Esența stă în aceste versete din capitolul 3:

> *[21] Acum însă, fără Lege, s-a arătat dreptatea lui Dumnezeu – despre care dau mărturie Legea și Profeții – [22] și anume dreptatea lui Dumnezeu prin credința în Isus Hristos, pentru toți cei ce cred. Nu este nicio deosebire, [23] căci toți au păcătuit și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu, [24] fiind îndreptățiți fără plată, prin harul Său, prin răscumpărarea care este în Hristos Isus. (VDCR)*

Ne amintim cum, încă de la începutul epistolei (1:16-17), Pavel a înfățișat scriitorului Evanghelia mântuirii și dreptății. După aceasta, Pavel a demonstrat că orice încercare de a asculta perfect Legea lui Dumnezeu a fost un eșec, fie că era vorba de legea naturală la neamuri, sau de Legea lui Dumnezeu la evrei.

Într-un paragraf încărcat teologic, apostolul Pavel reia cele două aspecte ale dreptății divine din perspectiva credinței în Cristos. Întâi vorbește despre împăcarea noastră cu Dumnezeu prin **dreptatea mântuitoare** (3:21-24), apoi despre **dreptatea justițiară** de la cruce (3:25-26). Jertfa lui Cristos pe cruce face diferența.

Explicația dată de apostol are următoarea ordine a afirmațiilor:

- Îndreptățirea este fără plată, prin har, prin răscumpărarea în Cristos (3:24).
- Acest Cristos Isus a fost predestinat de Dumnezeu să fie jertfă de ispășire pentru oameni.
- Oricine crede în lucrarea lui Cristos pe cruce are păcatele iertate prin sângele Lui.
- Tot ce i se cere păcătosului este să creadă.
- Doar atunci când omul păcătos renunță la legea faptelor, acționează legea credinței (3:27-28).
- Acest principiu al îndreptățirii prin credință funcționează atât pentru evrei, cât și pentru neamuri (3:22,29-30).

<u>Întrebare</u>: *Ce alte pasaje cunoști din scrierile apostolului Pavel care susțin cu tărie credința mântuitoare în <u>jertfa</u> lui Isus Cristos?*

.....

.....

.....

Ca să ilustreze principiul ascultării și al îndreptățirii prin credință, apostolul apelează la istoria patriarhului **Avraam** (4:1-25). Scopul lui era să demonstreze că învățătura despre îndreptățirea prin credință era prezentă și în Vechiul Testament pentru cazuri particulare, nu doar comunitare.

Analiza lui Pavel demonstrează simplu că baza îndreptățirii lui Avraam înaintea lui Dumnezeu nu erau nicidecum faptele, ci credința (4:3). Iar promisiunea făcută lui Avraam nu a fost pe temeiul Legii, ci pe temeiul îndreptățirii prin credință (4:13).

Planul lui Pavel a fost să contrasteze aici legământul avraamic cu cel mozaic. Primul se baza pe credință și era aplicabil tuturor neamurilor, pe când al doilea se baza pe fapte și era aplicabil doar unui singur popor, Israel. După cum vom vedea, argumentele apostolului sunt de ordin teologic, istoric, logic și chiar experiențial.

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

1. Dreptate și îndreptățire

Când apostolul folosește expresia „dar acum" sau „acum însă" (3:21), el se referă la tranziția dintre Vechiul și Noul Legământ, dintre vechea domnie a păcatului și noua domnie în și prin Cristos. Folosirea substantivului „neprihănire" sau „dreptate" (*dikaiosune*) de patru ori (3:21,22,25,26), a verbului „a socoti neprihănit" sau „a îndreptăți" (3:24,26), precum și a adjectivului „neprihănit" sau „drept" ne conduce la cea mai complexă explicație din Biblie dată procesului mântuitor. Contextul este clar juridic, nicidecum mistic. Adică, a fi îndreptățit are sens de considerat drept, nu făcut drept.

Ideea dreptății divine exista și în VT, apostolul Pavel pomenind-o în contextul mărturisirii Legii și Prorocilor (3:21). Noutatea pe care o aduce apostolul este că îndreptățirea dată de Dumnezeu acum vine doar prin credința în Isus Cristos. Afirmația centrală este aceasta: toți care au păcătuit și care cred în Isus Cristos vor fi îndreptățiți înaintea lui Dumnezeu, fără ca ei să mai depindă de Lege (3:22). Îndreptățirea este doar prin har, prin răscumpărarea găsită în Isus Cristos (3:24).

Cum a făcut Dumnezeu această lucrare? Jertfele Vechiului Legământ doar anticipau ispășirea finală și deplină în Isus Cristos. Dumnezeu se uita dincolo de jertfele Vechiului Legământ la ceea ce urma să aducă jertfa lui Cristos în Noul Legământ. Deci, dimensiunea juridică a dreptății lui Dumnezeu sub Vechiul Legământ și-a găsit corespondentul adevărat în dreptatea lui Dumnezeu împlinită la cruce prin lucrarea lui Cristos. Altfel spus, vechiul sistem de iertare a păcatelor nu putea acoperi în totalitate păcatele omului ca Dumnezeu să fie mulțumit, pe când noua jertfă a lui Cristos a acoperit în totalitate toate păcatele, din pricina unei jertfe perfecte.

Jertfa lui Cristos arăta atât un Dumnezeu drept, cât și un Dumnezeu iertător, deci, demonstra în același timp, atât dreptatea justițiară, cât și dreptatea mântuitoare (3:25-26).

Întrebare: *Mulți creștini cu numele caută și azi să se îndreptățească înaintea lui Dumnezeu prin faptele lor. Cum crezi că ai putea să-i ajuți în a accepta îndreptățirea prin credință?*

.....

.....

.....

2. Pilda lui Avraam

Exemplul lui Avraam vine să susțină principiul paulin din mai multe puncte de vedere:

(1) Din punct de vedere **istoric**, Avraam a fost socotit neprihănit înainte de legea circumciziei, deci el poate fi socotit tatăl credincioșilor, fără a fi nevoie de Lege.
(2) Din punct de vedere **logic**, argumentul lui Pavel curge astfel: întâi, promisiunea făcută lui Avraam nu se baza pe Lege, ci pe îndreptățirea prin credință (4:13); apoi, moștenitorii sunt considerați tot prin credință, prin har, ca să poată fi extinsă și dincolo de Legea care urma să fie dată; în consecință, promisiunea făcută lui Avraam era superioară celei care urma să fie făcută prin Lege. Legământul avraamic era considerat de Pavel mai realist și anticipa legitimitatea Noului Legământ. Prin comparație, Evanghelia lui Cristos era mai clar prevăzută de legământul făcut cu Avraam, care se baza pe credință și era inclusivist, decât cu legământul făcut cu Moise, care se baza pe Lege și era exclusivist.
(3) Din punct de vedere **experiențial**, Avraam a avut trăiri similare cu ale unui creștin, pentru că se baza pe promisiunile lu Dumnezeu prin credință, nu prin fapte. Pavel subliniază această credință în 4:17-25, unde Avraam este lăudat pentru că a crezut într-un Dumnezeu al imposibilului. Sursa credinței lui era promisiunea lui Dumnezeu (4:20).

Promisiunea stârnește credința și ascultarea, pe când Legea stârnește mai degrabă neascultarea. Astfel, îndreptățirea nu este bazată pe efortul uman, ci este înrădăcinată în harul lui Dumnezeu.

Întrebare: *Ce avantaje avem noi, creștinii, față de Avraam, în a ne baza pe promisiunile lui Dumnezeu?*

.....

.....

.....

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

1. Legea lui Cristos superioară Legii lui Moise

Apostolul își bazează argumentul cu privire la îndreptățirea prin credință de la o constatare simplă: întreg sistemul sacrificial din Vechiul Legământ s-a dovedit ineficient. Legea nu a avut puterea de a produce ascultarea față de Dumnezeu și de a aduce mântuirea promisă. De aceea, nimeni nu poate fi îndreptățit prin faptele Legii, pentru că Legea nu a avut niciodată un scop mântuitor, ci doar revelator.

Legea din Vechiul Legământ îl lăsa pe păcătos în fața dreptății lui Dumnezeu pentru a fi confruntat. În Noul Legământ, însă, păcătosul care crede în Isus Cristos este pus înaintea dreptății lui Dumnezeu ca un păcătos îndreptățit.

Apostolul Pavel contrastează astfel Legea lui Moise și Legea lui Cristos ca să excludă orice tip de laudă. Contrastele sunt clare:

(1) Încrederea într-o îndreptățire personală contra încrederii în îndreptățirea prin credință;
(2) Împlinirea prin fapte a Vechiului Legământ contra credinței personale din Noul Legământ (3:27-31);

Concluzia apostolului este că orice laudă individuală bazată pe ascultarea de Lege sau pe moștenirea cultural-religioasă este exclusă. Lauda omului este egocentrică. Singura laudă permisă este lauda cu ceea ce a făcut Dumnezeu.

2. Legea credinței superioară legii faptelor

Exemplul lui Avraam a subliniat din nou superioritatea credinței față de fapte în mântuire. Credința este darul lui Dumnezeu pentru oameni, pentru ca ei să răspundă harului divin. Credința este accesibilă tuturor oamenilor și funcționează ca un răspuns dat promisiunilor lui Dumnezeu.

Subiectul legat de credința lui Avraam ne trimite la Dumnezeul imposibilului. Apostolul Pavel aduce trei exemple din viața lui Avraam.

Aplicație: *Descrie în cuvintele tale echivalentul acestor exemple de credință din viața lui Avraam:*

Avraam a crezut că: „el... a ajuns tatăl multor neamuri" (4:18) =

.....

Avraam a crezut că: „Dumnezeu... cheamă lucrurile care nu sunt, ca și cum ar fi" (4:17) =

.....

Avraam a crezut că: „El ce făgăduiește, poate să și împlinească" (4:21) =

.....

IV. APLICAREA LECȚIEI

Am învățat întâi de toate că Dumnezeu oferă această îndreptățire tuturor oamenilor, fără discriminare, cu condiția credinței personale în Isus Cristos și lucrarea Lui. Acceptarea schimbă statutul juridic al persoanei, precum și statutul ei spiritual. Toți oamenii pot beneficia de mila lui Dumnezeu, deși nu toți se vor bucura de ea.

Doar aroganța sau lauda de sine înaintea lui Dumnezeu prin fapte sau merite personale poate să distanțeze un om de darul lui Dumnezeu în Cristos. Pentru ca cineva să primească mântuirea, nu este loc de legalism individual, de mândrie națională sau de merite acumulate.

În lucrarea de **evanghelizare** trebuie să se clarifice esența mântuirii prin credință ca singura cale legitimă oferită și acceptată de Dumnezeu. Singurul păcat care nu poate fi iertat de Dumnezeu este păcatul respingerii îndreptățirii prin credința în Cristos.

> **Lecția 1:** *Oferta îndreptățirii prin credința în Isus Cristos este universală, dar acceptarea ei este particulară.*

Întrebare: *Ce argumente ai aduce într-o discuție cu cineva căruia nu îi pasă de îndreptățirea prin credință?*

.....

.....

.....

Dar cea mai importantă lecție derivă din prezentarea îndreptățirii prin har, prin credință în jertfa de răscumpărare a lui Isus Cristos.

Îndreptățirea este, pe de o parte, un act juridic înaintea Dumnezeului judecător, dar, pe de altă parte, este și un act răscumpărător (eliberare de sub o robie) prin jertfa lui Cristos.

> **Lecția 2:** *Crede și proclamă că singura cale de îndreptățire înaintea lui Dumnezeu este în și prin Isus Cristos.*

Învățătura că suntem îndreptățiți prin credința în jertfa ispășitoare a lui Cristos arată că moartea lui Cristos nu a fost impusă, ci acceptată de El în mod liber, voluntar.

Să-nalţ jertfa Ta, Isuse

(Nicolae Moldoveanu)

1. Să-nalţ jertfa Ta, Isuse,
Mai întâi şi mai deplin,
Harurile ei aduse
Şi comorile-i nespuse...

R: /: Iată ce doresc, iată ce doresc,
Iată, ce doresc, Amin! :/

2. Să spun despre crucea-Ţi sfântă,
Despre darul ei divin,
Azi când lumea se frământă
Şi pe-a morţii căi se-avântă...

3. Să cânt Golgota măreaţă
Într-un cântec mai senin,
Spre-o eternă dimineaţă,
Doamne, aprinde-n a mea viaţă...

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

<u>Rugăciune</u>

NOTIȚE

LECȚIA 5

ELIBERAREA DE SUB PUTEREA MORȚII

Textul biblic: Romani 5:1-21

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

După ce a prezentat miezul îndreptățirii înaintea lui Dumnezeu prin credința în Isus Cristos, apostolul Pavel începe o nouă secțiune (care se încheie în capitolul 8), în care expune detaliat efectele imediate ale lucrării lui Cristos în viața creștinului.

Principalele efecte ale îndreptățirii prin credință sunt: eliberarea de sub puterea morții, a păcatului și a Legii. Textul nostru dezbate eliberarea de sub puterea **morții**.

Secțiunea începe cu expresia „deci, fiindcă suntem socotiți neprihăniți prin credință" sau „fiindcă am fost îndreptățiți prin credință" (5:1) și face un sumar secțiunii precedente, pregătindu-ne pentru o nouă temă. Tonul polemic (dat de starea omenirii și a Israelului, de contrastul Legii etc.) este înlocuit cu un ton împăciuitor, prietenos. De asemenea, găsim noi concepte care iau prim-planul, cum ar fi „viața", „trăirea", „umblarea". Toate indică faptul că Pavel este concentrat acum pe binecuvântările duhovnicești ale Noului Legământ.

Pavel folosește expresia „am intrat în această stare de har" (5:2), care sugerează intrarea în grațiile unui rege milos și bun. Dar, această intrare în starea de har nu exclude intrarea în necazuri (5:3-4). Ceea

ce îl duce înainte pe creștin este speranța și dragostea. Un nou tip de dragoste a fost turnată în inima creștinului prin lucrarea Duhului: dragostea lui Dumnezeu (5:5). Dovada acestei dragoste s-a manifestat în ceea ce a făcut Isus Cristos pe cruce pentru cei ce vor crede în El. Nu doar că inițiativa mântuirii a venit de la Cristos (5:6-8), dar jertfa Lui din dragoste acoperă trecutul, prezentul și viitorul creștinilor.

- Trecutul - pe când eram noi încă păcătoși (slabi), Cristos a murit pentru noi (5:8)
- Prezentul - acum, când am fost îndreptățiți, când suntem împăcați cu Dumnezeu (5:9-10)
- Viitorul - vom fi mântuiți de mânia lui Dumnezeu prin viața lui Cristos (5:9-10)

Dacă există un motiv de laudă pentru un creștin, acesta nu poate fi găsit altundeva decât în Dumnezeu (5:11).

Întrebare: *Care sunt cele trei mari beneficii ale îndreptățirii prin credință expuse în acest pasaj? Ce am primit noi de la Fiul, de la Tatăl și de la Duhul?*

5:1

.....

5:2

.....

5:5

.....

Ilustrarea lucrării lui Isus Cristos este tema următorului pasaj (5:12-21). Apostolul se întoarce la problema păcatului intrat în lume prin

neascultarea primului om, Adam. Efectul păcatului adamic este domnia **morții** (5:14). Moartea aici include atât moartea fizică, cât și moartea spirituală.

Apostolul mizează pe teoria reprezentării. Greșeala unuia singur (Adam) i-a afectat pe toți. Dar și reversul este valabil: decizia de îndreptățire a unuia (Cristos) poate să-i afecteze pe toți (5:18). Dacă, în cazul primului Adam, afectarea negativă s-a răsfrânt asupra oamenilor prin neascultare, în cazul celui de-al doilea Adam, afectarea pozitivă s-a răsfrânt asupra celor ce cred în El prin ascultare (5:19). Evanghelia este din nou prezentă, dar în alți termeni: de la domnia păcatului se poate trece, prin credință, la domnia harului (5:21); de la domnia morții se poate trece, prin credință, la domnia vieții.

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Câștigul creștinului în urma aplicării îndreptățirii prin credință este exprimată de apostol în context trinitarian. Fiecare persoană a Sfintei Treimi a participat la planul salvator. Dumnezeu Tatăl ne-a iubit prin a iniția împăcarea noastră cu El concepând un plan. Dumnezeu Duhul a aplicat această împăcare prin a turna în noi dragostea Lui, deci aplicând planul Tatălui. Dumnezeu Fiul a desăvârșit planul de împăcare împlinind planul prin jertfa de pe cruce.

Într-adevăr, Dumnezeu Tatăl a fost întotdeauna originatorul mântuirii, că a fost vorba de Israelul din trecut, că este vorba de Biserica din prezent. Dragostea Tatălui a inițiat chemarea Israelului în legământ cu El. Dumnezeu nu a dorit niciodată separarea de Israel; Israel s-a descalificat singur de a fi poporul ales al lui Dumnezeu, prin călcarea obligațiilor legământului. Dumnezeu însă, pentru cel ce

crede în Cristos, l-a folosit pe Duhul Sfânt ca să toarne dragostea Lui în inima creştinului. Această dragoste este descrisă în 5:6-11 ca fiind lucrarea Fiului. Noutatea constă în faptul că această dragoste este dovedită prin moarte. Moartea lui Cristos a fost benevolă şi acoperă viaţa trecută, prezentă şi viitoare a creştinului.

Detalierea acestui adevăr este făcută de apostolul Pavel prin aşa-numita **teorie a reprezentării** (5:12-21). Adam este privit ca reprezentantul vechii umanităţi, iar Cristos, al doilea Adam, este privit ca reprezentantul noii umanităţi.

Păcatul primului Adam i-a afectat pe toţi oamenii, iar rezultatul evident a fost moartea fizică şi spirituală. Pentru că Adam a călcat legea dată de Dumnezeu, el a călcat-o pentru fiecare om. Acesta este blestemul legământului. Tot aşa, Cristos, prin ascultarea de Lege, a anulat consecinţele păcatului adamic şi a creat un Nou Legământ, deci o nouă umanitate. Noul Legământ are ca binecuvântare noua umanitate în Cristos formată din toţi cei care cred în El.

Pavel evidenţiază această binecuvântare prin a-i pune în contrast pe cei doi Adam. Astfel, în 5:12-14 se prezintă întâi modelul adamic, care a dus la păcat şi moarte, iar în 5:20-21 modelul cristic, care a dus la neprihănire şi viaţă. Între cele două paragrafe (5:15-19) găsim prezentarea alternativă şi diametral opusă între primul şi al doilea Adam. Scopul urmărit de apostol este să contrasteze <u>blestemul</u> adus de păcatul adamic cu <u>binecuvântările</u> aduse de dreptatea lui Cristos.

<u>Întrebare</u>: *Există vreun pericol ca ideea lui Pavel că decizia de iertare „a venit pentru toţi" (5:18) să sugereze că, în final, toţi oamenii vor fi iertaţi? Dacă da, cum se poate preveni o astfel de idee?*

.....

.....

.....

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

1. Îndreptățire și împăcare

Apostolul Pavel leagă **îndreptățirea** de **împăcare** (5:9-10) și le prezintă ca două fețete ale aceleiași monede. A crede în lucrarea de îndreptățire produce starea de împăcare, chiar dacă marca sau amprenta acestei împăcări este suferința.

Când vorbește despre beneficiul **împăcării**, apostolul prezintă două aspecte: asigură un nou statut înaintea lui Dumnezeu și restaurează relația cu Dumnezeu. Rezolvarea doar a statutului ar asigura o relație corectă, dar rece, distantă, în timp ce restaurarea relației fără rezolvarea statutului nu ar satisface caracterul sfânt al lui Dumnezeu. Vestea bună este că nu trebuie să alegem între cele două.

De aceea, mai întâi vine îndreptățirea, apoi împăcarea. Doar dacă Dumnezeu ne îndreptățește ca statut putem înțelege împăcarea ca experiență. Mai mult, în fiecare din aceste două lucrări există o dimensiune a trecutului și una a viitorului, care funcționează așa: pentru că am fost justificați sau reconciliați în trecut, vom fi mântuiți sau eliberați în viitor.

2. Mântuire realizată și mântuire aplicată

Apostolul dorește să asigure creștinii că mântuirea pozițională (statutară, judiciară) a fost realizată prin lucrarea jertfitoare a lui Cristos. Dar, imediat, apostolul îi conștientizează pe creștini de

mântuirea experiențială (transformatoare), aplicată prin lucrarea de pecetluire a Duhului Sfânt. Ambele aspecte ale mântuirii au ca scop crearea siguranței mântuirii veșnice în Cristos.

IV. APLICAREA LECȚIEI

Primul pasaj din capitol stimulează încrederea creștinilor în ce privește toată viața creștină: trecutul, prezentul și viitorul. Trecutul este rezolvat prin jertfa lui Cristos, iar prezentul are promisiunea prezenței și puterii însoțitoare a Duhului lui Dumnezeu. Viitorul este și el asigurat, deoarece vom avea parte de „nădejdea slavei" divine.

> **Lecția 1**: *Crede că Dumnezeul tău este Dumnezeul trecutului, prezentului și viitorului!*

Întrebare: *Cum înțelegi pentru tine că poți domni în viață (5:17) prin Isus Cristos?*

.....

.....

.....

Al doilea pasaj din capitol răspunde la întrebarea perenă: ce este rău cu noi, cu lumea aceasta? Răspunsul lui Pavel este realist, concret și satisfăcător. Acum știm că Dumnezeu a creat omul și că l-a creat bun, dar răul a pătruns în lume prin neascultare, prin liberul arbitru, aducând moartea. Vestea bună, Evanghelia, ne anunță că eliberarea de **moarte** vine tot prin **moarte**. Astfel, dacă păcatul primului Adam a adus moartea spirituală și fizică, ascultarea celui de-al doilea Adam, Cristos a învins moartea prin moartea Lui, ca noi să trăim (5:15). O

nouă comunitate a luat ființă. Biserica este expresia acestei noi comunități.

Lecția 2: *Siguranța ta stă în faptul că prin moartea lui Cristos ești eliberat de puterea morții și poți fi plin de speranța vieții.*

Împlinire

(Simion Cubolta)

Ca să fiu
o lumină în veacul pustiu,
m-am lăsat
îmbrăcat
de putere, de raze, de har,
am suit, zi de zi pe Calvar
și pe-o cruce de lemn noduros
am murit cu Hristos.

Ca s-ajung
sarea pământului, îndelung
m-am hrănit cu chemări, cu tării
și-am sorbit din izvoarele vii,
mi-am vândut
vechiturile omului meu din trecut
și-ntr-un zbor tot mai drept, tot mai sus
m-am unit cu Isus...

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

Rugăciune

NOTIȚE

LECȚIA 6

ELIBERAREA DE SUB PUTEREA PĂCATULUI

Textul biblic: Romani 6:1-23

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Acest capitol dezvoltă tema eliberării creştinului de sub puterea păcatului şi începerea unei vieți de domnie asupra păcatului. Apostolul Pavel a arătat deja cum Noul Legământ a creat o nouă comunitate, dar a adus şi un nou tip de domnie.

Apostolul explică posibilitatea domniei asupra păcatului prin două metafore: **botezul** şi **robia**.

În prima parte a capitolului (6:1-14), metafora **botezului** ne trimite la simbolul scufundării în moartea lui Cristos. Cei ce cred în Cristos au fost botezați împreună cu El. Creştinii au murit cu Cristos pe cruce şi au fost îngropați cu El, în sensul că Dumnezeu îi vede retrospectiv şi prospectiv uniți, legați strâns de acțiunile lui Cristos în mântuire. Ce s-a pierdut din pricina primului Adam s-a câştigat din pricina celui de-al doilea Adam, Cristos. Ceea ce a primit inițial Adam dar a pierdut, a fost restaurat în credincios datorită unirii cu Cristos.

A fi unit cu Cristos (6:5) în moarte şi în înviere înseamnă a te identifica cu lucrările lui Cristos. Această unire este „asemănătoare", nu identică. Unirea are ca efect concret dispariția puterii de stăpânire a păcatului şi morții asupra creştinului (6:9). A nu mai avea stăpânire

înseamnă a nu mai avea putere, eficiență. Mai mult, creștinii nu doar că se împărtășesc de moartea lui Cristos prin a muri față de păcat, ci se împărtășesc și de învierea Lui, adică devin vii pentru Dumnezeu, în virtutea unirii cu Cristos (6:10-11). Astfel, ei pot domni în viață prin Cristos.

<u>Întrebare</u>: *Cum ai putea ilustra mai simplu moartea față de păcat?*

.....

.....

.....

Apostolul Pavel revine din nou la tema Legii ca să ilustreze eliberarea creștinului de sub puterea păcatului (6:15-23). Metafora folosită de data aceasta este cea a **robiei**. Un creștin are de ales între a fi rob al Legii sau rob al harului, între a fi rob al păcatului sau rob al sfințirii. Apostolul elimină orice cale de mijloc. Creștinul trebuie să se hotărască al cui rob este și ce roade vrea să aducă. Apostolul speră ca eliberarea de păcat prin moartea și învierea lui Cristos să îi convingă pe creștini să devină robii lui Dumnezeu (6:22-23).

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

În principiu, sfințirea decurge din îndreptățire, adică vrei să te sfințești pentru că ai un nou statut. Mântuirea a rezolvat problema trecutului (îndreptățirea), a prezentului (sfințirea) și a viitorului (glorificarea). Dacă Vechiul Legământ a fost caracterizat de robia păcatului și morții, Noul Legământ este caracterizat de domnia asupra păcatului și nașterea unei noi vieți.

În viziunea apostolului se suprapun două dispensații (perioade). Prima dispensație a venit odată cu moartea și învierea lui Cristos. De aceea, în perioada prezentă creștinul se împărtășește de viața nouă adusă de unirea cu Cristos și beneficiază din plin de ea. A doua dispensație este anticipată prin faptul real că deja creștinul se poate împărtăși de viața care va veni. Problema este că trupul rămâne în perioada prezentă ca să se lupte pentru a nu-și mai da mădularele în stăpânirea păcatului. Eliberarea completă a trupului de orice „unealtă a nelegiuirii" (6:13) va fi doar după revenirea lui Cristos și după învierea trupească.

Schimbând metafora, apostolul îi amintește creștinului că dacă a ieșit de sub robia Legii, atunci nu mai trebuie să trăiască în păcat. Această decizie se ia printr-un act de ascultare față de promisiunile lui Dumnezeu. Practic, este o tranziție de la un tip de robie la un altul: te eliberezi de robia păcatului și te pui în mod voit sub jugul dreptății. Tranziția înseamnă și o trecere din moarte la viață, în sens spiritual.

Întrebare: *Ce ar trebui să faci concret ca să dovedești trecerea de sub robia păcatului sub robia lui Dumnezeu? Apostolul îți sugerează câteva acțiuni:*

6:8 -

.....

.....

6:11-

.....

.....

6:12 -

.....

.....

6:13 -

.....

.....

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

1. Să nu vezi, și totuși să crezi

Viața creștină cere ca un creștin să creadă ce nu poate vedea (Ioan 20:29; 2 Cor. 5:7). Deși nu a fost prezent la moartea, îngroparea și învierea lui Cristos în istorie, creștinul are certitudinea că, prin credința personală în Cristos, el se unește cu aceste lucrări ale lui Cristos cât se poate de real. Credința este unire voluntară cu cineva în care ți-ai pus încrederea, căruia îi cunoști caracterul și intențiile.

Cu toate că nu a fost prezent la cruce sau la mormânt, creștinul crede că ceea ce s-a întâmplat în plan istoric atunci cu Isus Cristos îi afectează acum viața. Relația bazată pe încredere creează podul în plan istoric și metaistoric, care îi aduce convingerea în inimă.

2. Să te unești, și totuși să fii tu însuți

Această identificare cu lucrările lui Cristos are efect în viața prezentă. **Unirea** cu Cristos nu înseamnă să fii absorbit în Cristos, să primești o iluminare specială, sau să trăiești deodată o nouă formă de existență. Nici nu înseamnă să folosești doar un limbaj figurativ. Cheia este expresia „în Cristos”. Dumnezeu ne dă totul în Cristos. Adică, a înțelege unirea cu Cristos presupune a înțelege ceea ce Dumnezeu ia

în considerare atunci când se uită la credincios prin lucrarea lui Cristos.
Acceptarea prin credință a acestui nou statut (de a fi unit cu Cristos) nu exclude **lupta** fiecărui creștin împotriva păcatului. Deși ești unit cu Cristos, voința ta participă în lupta spirituală prin credință și prin disciplină. Asta explică rugămintea apostolului: „să nu mai dați în stăpânirea păcatului mădularele noastre... ci dați-vă pe voi înșivă lui Dumnezeu" (6:13). Nu putem sluji la doi stăpâni.

Întrebare: *Ce crezi că ar trebui să faci practic pentru a nu da în stăpânirea păcatului mădularele trupului tău?*

.....

.....

.....

IV. APLICAREA LECȚIEI

O primă lecție spirituală pentru creștin are de-a face cu binecuvântările primite prin ceea ce a făcut Cristos pentru noi. Nu trebuie să le „simți" în vreun fel, ci să le „crezi" din toată inima. Iar credința implică unire cu persoana lui Cristos. Relația vie, constantă cu El îți amintește ce a făcut El pentru tine prin moartea și învierea Lui.

Tensiunea reală cu care se confruntă creștinul este dintre indicativ și imperativ. Evanghelia îți indică ce s-a făcut pentru tine, dar, în același timp, ea cere să faci și tu ceva împotriva păcatului. Apostolul Pavel îți amintește că moartea lui Cristos a fost o dată pentru totdeauna, deci

și trebuie să crezi că ai murit o dată pentru totdeauna față de puterea păcatului. Mai sunt accidente, alunecări, dar nu rămâi în păcat.
Un exemplu de luptă spiritual contra păcatului este dat de apostolul Pavel în Efeseni 6. Acolo găsești armele cu care trebuie să te lupți.

> **Lecția 1:** *Când crezi din toată inima binecuvântările unirii cu Cristos, ele te vor împuternici efectiv în lupta contra păcatului.*

Eliberarea de păcat prin har ar trebui să te motiveze la a te supune de bună voie, ca rob, lui Dumnezeu. Asta înseamnă că vei căuta viața de sfințire (6:19).

> **Lecția 2**: *Nu vei căuta cu adevărat sfințirea, dacă mai ești robul unor păcate!*

Întrebare: *Care este diferența între a fi liber și a fi libertin în cele spirituale? Dă câteva exemple practice.*

.....

.....

.....

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

Rugăciune

NOTIȚE

LECȚIA 7

ELIBERAREA DE SUB PUTEREA LEGII

Textul biblic: Romani 7:1-25

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Al treilea capitol consecutiv care abordează tema eliberării, dezvoltă eliberarea de sub puterea **Legii**. În esență, apostolul pune față în față Legea și harul. Cum ar trebui să se raporteze creștinul la cele două?

Capitolul precedent ne-a arătat deja cum, prin unirea cu Cristos, creștinul a devenit liber față de Lege. Apostolul Pavel recurge din nou la metafore.

Prima dintre ele este metafora **căsătoriei**. O femeie căsătorită este legată prin Lege de bărbatul ei câtă vreme trăiește acesta, dar dacă el moare, ea este dezlegată (7:2-3). Tot așa, prin credință, creștinul a fost dezlegat de Lege și unit cu Cristos.

A doua metaforă folosită de Pavel este metafora **poruncii** date primilor oameni (7:7-13). Evident, porunca primită de om nu era în sine o metaforă. Ea era clară și trebuia ascultată. Dar modul în care porunca funcționa poate fi socotită drept metaforă. Citind în paralel acest text cu cel din Geneza (cap. 2-3), înțelegem aluzia apostolului la perioada când primul om trăia fără Lege. Păcatul lucrează în același fel, prin amăgire (7:11), iar efectul este același, adică moartea (fizică și spirituală).

Experiența luptei spirituale este descrisă apoi foarte dinamic și personal de apostol (7:14-25). Firea pământească este înclinată spre a asculta de principiul păcatului, care locuiește în credincios, chiar dacă acesta a experimentat deja eliberarea prin credință și îndreptățirea înaintea lui Dumnezeu. Pavel exprimă aceasta foarte direct: „vreau să fac binele, dar n-am puterea să-l fac" (7:18). Mintea ascultă de o lege, dar trupul ascultă de o altă lege. De aceea, mereu apare dilema în orice om, chiar și în creștin: de cine să ascult? Dilema ascultării este rezolvată de prezența lui Isus Cristos în viața creștinului.

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Lupta spirituală care domină întreg pasajul este un rezultat al suprapunerii a două perioade: perioada veacului care va să vină, deci a viitorului, și perioada acestui veac, deci a prezentului. Creștinii participă în veacul care va veni prin credință și de aceea ei doresc să asculte încă de pe acum de Legea lui Dumnezeu. Totuși, întrucât au o natură păcătoasă, ei descoperă că această natură se luptă împotriva dorinței de a asculta de Legea lui Dumnezeu. Asta explică tensiunea dintre dorința de ascultare și eșecul neascultării.

Prima parte a capitolului ridică problema **Legii** date de Dumnezeu. Când apostolul Pavel amintește despre moartea față de Lege (7:6), se referă, de fapt, la moartea împreună cu Cristos (7:4). Iar a fi mort față de Lege înseamnă să nu mai ai roadele Legii.

Este atunci Legea ceva rău? Pavel răspunde: nicidecum (7:7)! El chiar laudă Legea, pentru că noi nu puteam cunoaște păcatul și efectele lui decât prin Lege. Așa cum șarpele i-a amăgit pe primii oameni, amintind de porunca lui Dumnezeu, așa păcatul creează un efect opus în om. Astfel, porunca legii lui Dumnezeu a stârnit păcatul și apoi a

adus moartea. Deci, Legea a fost dată cu obiective bune. Ea este sfântă, dreaptă și bună (7:12), doar că păcatul s-a folosit de ceva bun ca să aducă moartea. Practic, moartea a venit printr-un lucru bun. Legea a fost sfântă pentru că exprima caracterul lui Dumnezeu. Problema cu ea este că a fost pervertită de natura păcătoasă a omului și a devenit un instrument al morții.

A doua parte a capitolului ridică problema **luptei** spirituale (7:13-25). Despre cine este vorba în acest paragraf? Acest pasaj enigmatic a generat trei mari interpretări:

- Prima interpretare crede că pasajul se referă la lupta unui creștin cu păcatul, care poate fi chiar apostolul Pavel.
- A doua interpretare spune că textul se referă la viața apostolului Pavel înainte de a deveni creștin, când acesta se lupta cu Legea.
- A treia interpretare spune că textul se referă la un necredincios care trăiește sub Lege, deci cineva care nu a experimentat vreodată nașterea din nou.

Poziția noastră susține prima interpretare, mai ales datorită faptului că apostolul vorbește în întreg pasajul la persoana întâi. Critica adusă acestei interpretări este legată de prezentarea mult prea negativă a vieții creștine, în comparație cu spiritul victorios dominant în următorul capitol (8:1-16).

Deci, cazul expus subliniază două părți ale vieții creștine, un negativă și una pozitivă. Este un rezultat al luptei dintre ceea ce urmează să devină creștinul și ceea ce este creștinul. Adică creștinul este un credincios prins între două veacuri: între veacul de acum și cel viitor, între ceea ce nu poate să facă perfect acum și ceea ce vrea să facă în

viitor. Așa se explică de ce găsim mai multe paralele în text: între două legi, între două vremuri, între două atitudini.

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

1. Lupta și veacul de acum

Din învățătura anterioară, Pavel reia ideea unirii cu Cristos care produce un alt stil de viață, unul pe care Legea nu l-a putut crea. Dar, întrucât suntem în veacul de acum, legați cumva încă de Vechiul Legământ, viața de ascultare a creștinului nu este perfectă.

Martin Luther descria creștinul ca *simul justus et peccator*, adică în același timp îndreptățit și păcătos. Poate că așa trebuie înțeles paragraful care descrie lupta creștinului: prima parte cu referire la starea de păcat (v. 14-20) și a doua parte cu referire la starea de îndreptățit (v. 21-24). Mai concret, pasajul spune: Legea e bună, dar omul e rău. Creștinul dorește să facă binele, dar acum face și răul, pentru că păcatul îl determină la aceasta.

Întrebare: *Unii învață perfecționismul, adică posibilitatea ca un creștin să ajungă să nu mai păcătuiască. Cum ai răspunde acestora pe baza acestei învățături din Romani 7?*

.....

.....

.....

2. Lupta și veacul care vine

Modelul de luptă între fire și Duh este aplicabil la toți creștinii. Dar pentru că veacul care vine nu este complet, legea firii pământești rezidă în inima credinciosului, oprind-o în încercarea ei de a asculta de Dumnezeu.

Această luptă arată și ceva pozitiv, anume că creștinul este un reprezentant al veacului care va veni, chiar dacă Împărăția lui Dumnezeu nu a venit definitiv. În următorul capitol, Pavel va explica în detalii cum locuirea Duhului Sfânt în credincios va face diferența, ca semn al veacului viitor început cu venirea lui Cristos.

IV. APLICAREA LECȚIEI

Așa cum păcatul la primii oameni a distorsionat Legea bună dată de Dumnezeu, tot așa, principiul păcatului conduce orice om la neascultare față de Creator. Dar ceea ce nu a putut face Legea în Vechiul Legământ, poate face Duhul Sfânt în Noul Legământ.

> **Lecția 1**: *Eliberarea de Lege și subordonarea față de puterea Duhului Sfânt te va face să nu mai slujești păcatului, ci doar lui Dumnezeu!*

Lupta creștină este normală pentru acest veac. Însă veacul care vine are deja semnele lui printre noi. Aceasta înseamnă că tranziția de la vechea natură la noua natură în credincios nu mai permite stăpânirea păcatului. Semnele regenerării sunt și trebuie să fie evidente chiar în timpul luptei spirituale.

> **Lecția 2**: *A te lupta zilnic contra păcatului înseamnă a <u>slăbi</u> puterea lui în tine și a înregistra noi <u>biruințe</u> spirituale!*

Întrebare: *Care sunt semnele unei dominații a păcatului în viața unui om?*

.....

.....

.....

Întrebare: *Care sunt semnele unei eliberări față de dominația păcatului în viața unui creştin?*

.....

.....

.....

Ce grea e lupta sfântă

(Traian Dorz)

Ce grea e lupta sfântă s-o duci pân' la sfârşit,
pe-atât de mulţi, ispita pe drum i-a prăbuşit,
pe-atât de mulţi, vreo cursă cu zâmbet şi cu jind
i-a-nfăşurat cu flăcări
– şi i-am văzut pierind…

O, nu-i uşoară crucea s-o duci cum vrea Isus,
cât de puţini mai suie,
– şi cât de mulţi s-au dus…
cât de puţini mai luptă,
ce mulţi s-au lepădat
ori duşi de-o rătăcire, ori morţi de vreun păcat.

Câţi am plecat odată pe calea lui Hristos
cu steaguri şi mulţime, pe scurtul drum frumos,
ce nume lăudate, ce promisiuni, – ce lei…
– iar azi, după furtună, ce-a mai rămas din ei?…

Ce scumpă-i mântuirea pe care-o dă Isus,
dar ce puţini o află, ducând-o până Sus!
A lumii „mântuire" uşor o poţi avea,
dar nimeni, niciodată n-a mers în cer cu ea!

…O, sufletul meu, ţine-ţi cuvântul ce l-ai spus,
du-ţi scumpa mântuire cum fraţii sfinţi şi-au dus,
cărarea dreaptă ţine-o pe mijlocul ei sfânt.
Hristos te-aşteaptă-n capăt
cu cel mai drag veşmânt…

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

Rugăciune

NOTIȚE

LECȚIA 8

VIAȚA ÎN DUHUL

Textul biblic: Romani 8:1-27

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Punctul culminant al binecuvântărilor Noului Legământ se găsește în acest capitol. Toate binecuvântările pomenite de apostol mai înainte în epistola lui sunt garantate de prezența și lucrarea Duhului Sfânt. Ele sunt oferite doar celor care L-au acceptat pe Isus ca și Cristosul, au crezut în El și au fost astfel îndreptățiți înaintea lui Dumnezeu.

Unii comentatori observă într-un singur pasaj (8:1-30) șapte **binecuvântări** garantate pentru creștin, impregnate de Duhul Sfânt în mintea și inima lui:

1) Îndreptățirea (v. 1)
2) Ascultarea (v. 2-8, 12-13)
3) Locuirea (v. 9-10)
4) Învierea (v. 11)
5) Înfierea (v. 14-16)
6) Moștenirea (v. 17)
7) Glorificarea (v. 18-30)

Apostolul petrece timp să ne convingă de realitatea acestor binecuvântări cerești.

Totul pornește de la Legea Duhului dătător de viață în Cristos, care l-a eliberat pe creștin de legea păcatului și a morții (8:2). Lucrarea de eliberare este amintită din nou pentru a consolida baza credinței. Pavel, care se identifică aici cu toți creștinii, aduce noi termeni în a da explicație vieții creștine după eliberarea de sub Lege. Bunăoară:

- (8:5) - Creștinul trăiește potrivit Duhului (sau umblă după, năzuiește la lucrurile Duhului)
- (8:9) - Duhul locuiește în creștin
- (8:9-11) - Duhul aduce viață
- (8:13) – Duhul poate omorî faptele firii

Concluzia logică a apostolului este că cine vrea să trăiască spiritual nu mai are cum să trăiască potrivit cu firea pământească.

Acest Duh Sfânt convinge lăuntric credinciosul că este adoptat de Dumnezeu și, implicit, moștenitor al lui Dumnezeu. Moștenirea, însă, nu se poate obține fără suferință (8:16-17). Suferința este parte a planului divin, la care participă nu doar creștinii, ci și creația. Creația suferă în așteptare, cu speranța de a avea parte de eliberarea finală. Procesul înfierii implică, astfel, tot ce a creat Dumnezeu și apoi a integrat în planul Său răscumpărător (8:18-25).

Lucrarea Duhului ține și viața lăuntrică a credinciosului. El ajută în slăbiciune, mijlocește cu suspine negrăite și numai în acord cu voia sfântă a lui Dumnezeu (8:26-27).

Întrebare: *De trei ori în acest paragraf (8:18-27), apostolul vorbește despre faptul că cineva suspină. Poți identifica aceste locuri?*

.....

.....

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Apostolul își consolidează convingerea că osândirea adusă de Lege nu se mai aplică celor care sunt în Cristos. Pavel contrastează din nou legea Duhului de viață cu legea păcatului și a morții. Legea veche alimenta firea pământească, pe când Legea nouă este alimentată de îndemnurile Duhului. De aici se desprinde principiul fundamental al vieții creștine: „cei ce trăiesc după îndemnurile Duhului, umblă după lucrurile Duhului" (8:5). Rezultatul este pe măsură: umblarea după lucrurile firii duce la moarte, pe când umblarea după lucrurile Duhului duce la viață.

Apostolul Pavel descrie aici o realitate spirituală. Nu există trăire neutră: ori ai Duhul și ești creștin, ori nu ai Duhul și ești necreștin. Un creștin care-L are pe Cristos în el are, într-adevăr, un trup supus morții, dar are și un duh cu speranța vieții. Cea mai mare binecuvântare a Duhului este puterea regeneratoare, puterea vieții. El este Cel care L-a înviat pe Isus Cristos din morți, El este Cel care va învia și trupurile noaste în viitor. Paralela cu textul din profetul Ezechiel (cap. 36-37) este evidentă. Învierea lui Cristos a început adevărata restaurare a Israelului, includerea neamurilor în planul divin, dar și inaugurarea Noii Creații.

Îndemnul pentru creștini este să nu mai trăiască potrivit firii pământești, ci să urmărească, să caute ajutorul Duhului. El poate să ajute la omorârea (mortificarea) faptelor firii trupești, prin a-l împuternici cel credincios să învingă dorințele rele ale naturii lui păcătoase.

<u>Întrebare</u>: *Cum înțelegi „locuirea" Duhului în cel credincios? Ce alte texte biblice te-ar ajuta?*

.....

.....

.....

Lucrarea Duhului se extinde de la lucrarea de restaurare a credinciosului prin înfiere (8:14-16), la lucrarea de restaurare a întregii creații materiale. Procesul restaurator sau răscumpărător se va încheia cu glorificarea, când slava lui Dumnezeu va domni peste tot (8:21).

Aplicație: *Caută în acest paragraf toate referințele la slava lui Dumnezeu. La ce crezi că se referă?*

.....

.....

.....

Doar că glorificarea vine la pachet cu suferința. Suferința însă are întotdeauna o orientare escatologică. Suferința și speranța merg împreună.

> „Durerea însă cere să fie ascultată. Dumnezeu ne e șoaptă în plăceri, ne e glas în conștiință, dar țipăt în durere: ea este megafonul cu care El trezește o lume surdă. Un om rău, și fericit, este omul pe care nu-l încearcă nici cea mai vagă bănuială că faptele lui nu <consună>, că nu sunt în acord cu legile universului.” (C.S. Lewis, *Problema durerii*)

Întrebare: *La ce fel de suferințe crezi că se referă apostolul când spune că ele nu pot fi puse alături de slava viitoare (8:18)?*

.....

.....

.....

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

Apostolul Pavel înșiră binecuvântările Noului Legământ aduse de Duhul lui Dumnezeu în viața creștinului, ca să arate că Duhul e cheia vieții creștine.

Cele șapte binecuvântări aduse de Duhul Sfânt trebuie mereu amintite:

1) Duhul ne declară drepți înaintea lui Dumnezeu, în anticiparea judecății;
2) Duhul împlinește profețiile care-L vedeau pe Cristos stând în mijlocul poporului Său și dându-le puterea de a asculta legea sfântă;
3) Duhul asigură prezența lui Dumnezeu în mijlocul poporului Său;
4) Duhul locuind în cel credincios este garanția învierii trupești viitoare;
5) Duhul aduce sentimentul de paternitate cu Dumnezeu;
6) Duhul e dovada că toți creștinii sunt destinați pentru gloria cerească;
7) Duhul e prezent în timpul suferinței pentru a fi potriviți pentru glorie.

Pe lângă aceste binecuvântări afirmate (și sper crezute de creștini!), vedem cum Duhul lucrează cu adevărat în istorie, în creație și în inima omului. Lucrarea Lui principală este cea de regenerare, de a crea ceva nou. Dumnezeu prin Duhul Său a creat lumea (Gen. 1:2-3). Dumnezeu L-a conceput pe Fiul Său cu natura umană în pântecele Mariei (Lc. 1:35). Dumnezeu folosește mereu puterea Duhului pentru a transforma gândirea omului (Ioan 3:5-8).

Întrebare: *Perspectiva noastră asupra lucrării Duhului este adesea îngustă și deformată. Ce aduce nou acest text ca să ne lărgească perspectiva și să ne corecteze perspectiva?*

.....

.....

.....

.....

IV. APLICAREA LECȚIEI

Caracteristic unui creștin care trăiește eliberat de tirania morții, a păcatului și a Legii este să trăiască după îndemnurile Duhului Sfânt. El nu mai trebuie să se supună pornirilor firii, pentru că „nu pot să placă lui Dumnezeu" (8:8). Tot ce este el vrea să fie în armonie cu Duhul lui Dumnezeu.

Duhul folosește Cuvântul să te îndemnă potrivit cu caracterul Său. Citește regulat lista roadelor Duhului din Galateni 5 și verifică ce ai

și ce nu ai din ea. Trăirea curată va deschide ușa Duhului să te călăuzească în cele sfinte.

> **Lecția 1**: *Trăiește în concordanță cu <u>îndemnurile</u> Duhului, nu ale firii pământești!*

În planul răscumpărător și restaurator al lui Dumnezeu nu este inclus doar omul. Planul include și creația (firea, natura). Aceasta ne obligă să avem o <u>teologie a creației</u>.

Cum te raportezi la tot ceea ce a creat Dumnezeu în lumea materială? Biblia vorbește despre un cer nou și un pământ nou. Anumite caracteristici ale Vechii Creații se vor regăsi în Noua Creație.

> **Lecția 2**: *Arată <u>respect</u> pentru creația materială a lui Dumnezeu!*

O lucrare intimă a Duhului este să ne asiste în rugăciunile noastre. Noi nu știm cum trebuie să ne rugăm, avertizează apostolul (8:26)! Dăm impresia că știm, dar apostolul ne spune că nu e așa. Avem nevoie de un învățător, de un mentor, de un asistent special care să ne învețe.

> **Lecția 3**: *Cere călăuzirea Duhului chiar și <u>pentru</u> rugăciunile tale!*

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

Rugăciune

NOTIȚE

LECȚIA 9

SIGURANȚA ÎN DUHUL

Textul biblic: Romani 8:28-39

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Lucrarea Duhului lui Dumnezeu în creștin este continuă. Duhul nu doar repornește și regenerează viața spirituală a credinciosului, ci îi consolidează încrederea. Duhul aduce **siguranța** creștină.

Unul dintre paragrafele cele mai încărcate spiritual este 8:28-30, datorită acumulării de idei și concepte specifice teologiei creștine. Apostolul înșiră într-o ordine aproape misterioasă etapele planului lui Dumnezeu în mântuirea noastră: cunoașterea mai dinainte (precunoașterea), hotărârea mai dinainte (predestinarea), chemarea, îndreptățirea, proslăvirea (glorificarea). Puritanul William Perkins numea această înșiruire drept „lanțul de aur al mântuirii". Alți teologi l-au numit *ordo salutis* (ordinea în mântuire). Aceste binecuvântări duhovnicești, care ar trebui înțelese de creștin, îl uimesc pe apostol.

Apoi, apostolul Pavel trage linia: ce vom zice acum, după ce am înțeles câte a făcut Dumnezeu pentru noi în Cristos? Avem o certitudine: Dumnezeu este pentru noi! Dovada stă în jertfirea Fiului Său pentru îndreptățirea noastră. Suntem duși din nou de apostol în sala de judecată. Dacă cineva ne pârăște, Cristos ne apără, mijlocește pentru noi (8:34-35). În consecință, nimeni și nimic nu ne poate despărți de dragostea Lui (8:38-39). Cine înțelege această dragoste

demonstrată limpede în Isus Cristos, nu are de ce să se teamă pentru viitor.

Urmează întrebările generice, cu răspunsuri întrevăzute, care consolidează principiul de bază deja afirmat, că anume **dragostea** lui Dumnezeu stă în spatele acestor binecuvântări. Cine poate aduce învinuiri aleșilor? Cine îi poate condamna? Cine îi va putea separa de Cristos? Nimeni și nimic! (8:33-35). Întrebările primesc răspunsuri care consolidează siguranța mântuirii oferite de Dumnezeu în Cristos.

Întrebare: *Cum ai exprima tu astăzi astfel de întrebări legate de siguranța mântuirii? S-au schimbat în esență? Au apărut altele?*

.....

.....

.....

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Tema **îndreptățirii** înaintea lui Dumnezeu revine pe tapet, dar într-un alt context. Apostolul Pavel reia două învățături fundamentale pentru înțelegerea statutului creștinului și motivația de a trăi pe această bază. Prima învățătură a Evangheliei lui Dumnezeu este că îndreptățirea noastră se datorează ispășirii lui Cristos (8:31-34), iar a doua este că îndreptățirea noastră este înrădăcinată în dragostea lui Dumnezeu (8:35-39).

Apostolul folosește des diatriba (un stil de cuvântare mai vehement, provocator), cu o serie de întrebări retorice. Fiecare întrebare este urmată de o afirmație, iar răspunsul este lăsat la îndemâna cititorului

și induce o formă radicală, subînțeleasă, de genul: *Nicidecum! Nimeni! Niciodată!* (8:31,33,34,35). Aplicate creștinilor, întrebările apostolului privesc binecuvântările lui Dumnezeu pentru ei în Cristos. Nimeni nu-i mai poate condamna, pentru că nimeni și nimic nu mai poate sta între ei și ce a făcut Cristos pentru ei. Relația este atât de reală și strânsă încât nu mai poate fi ruptă. Duhul Sfânt prezent în inima creștinului oferă siguranța relației.

Legătura cu Dumnezeu imprimă convingerea în credincios că El este „pentru noi" (8:31), iar dovada stă în faptul că L-a trimis pe Unicul Lui Fiu să moară pentru noi. Ceea ce a făcut Dumnezeu pentru noi este suficient să ne convingă că nimic nu ne va despărți de dragostea lui Dumnezeu în Isus Cristos. Nici măcar moartea nu o poate face. Spiritul victorios (nu triumfalist!) domină exuberanța lui Pavel. Victoria lui Cristos dovedită pe cruce și în învierea din morți se extinde în toate domeniile și pe toate planurile. Creștinii se odinesc în siguranța aceasta.

Nu era simplă teorie. Apostolul Pavel invocă el însuși o acoperire rezultată din multele încercări ale credinței prin care a trecut. El era „încredințat" că nimeni și nimic nu-l va putea despărți de dragostea lui Dumnezeu (8:38-39).

Întrebare: *Care au fost ultimele victorii pe care le-ai câștigat în lupta spirituală contra fricii?*

.....

.....

.....

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

Învățătura care reiese din aceste versete pline de putere este învățătura despre siguranța creștină. Duhul Sfânt activează și amintește marile adevăruri spirituale în inima creștinului. El naște o speranță pentru viața de acum și pentru cea viitoare. Evanghelia este povestea revărsării speranței într-o lume gata să se sufoce în disperare.

1. Siguranța pusă de Duhul lui Dumnezeu în inima creștinului este că nu mai există **condamnare** pentru el.

Obiectivul celui rău este să pârască, să arate greșelile și păcatele omului înaintea lui Dumnezeu. Creștinii nu sunt nici ei scutiți de aceste acuze. Dar, spune apostolul, Dumnezeu se uită la ceea ce a făcut Fiul Său pentru ei și îi privește prin lucrarea Lui de îndreptățire (8.33). Iar noi trebuie să ne bazăm pe caracterul drept al lui Dumnezeu, pentru că ceea ce El promite, asta face.

2. Siguranța pusă de Duhul lui Dumnezeu în inima creștinului este că nu mai există **separare** pentru el.

Creștinul care a înțeles ce a făcut Dumnezeu pentru el, nu va dori să se despartă de Dumnezeu și nici Dumnezeu nu se va despărți de el. Dragostea nu separă, ci unește. Chiar dacă vor veni suferințe peste creștin, el poate trăi „mai mult decât biruitor" (8:37) prin Isus Cristos, care Și-a arătat dragostea jertfitoare prin moarte.

Istoria Bisericii ne arată că nu toți creștinii au biruit toate încercările. Unii au cedat la acuzele celui rău și au intrat în descurajare. Alții au cedat în fața prigoanelor și s-au lepădat de Cristos. Tu ce vei face?

Amintește-ți cuvintele simple ale cântării dinaintea legământului pe care l-ai făcut cu Cristos prin botez:

1. /: M-am hotărât sa-L urmez pe Isus, :/
Nu-i drum 'napoi, nu-i drum 'napoi !

2. /: Nimic nu mă va clinti pe cale, :/
Nu-i drum 'napoi, nu-i drum 'napoi !

3. /: În urmă-i lumea, 'nainte-i crucea, :/
Nu-i drum 'napoi, nu-i drum 'napoi !

4. /: Renunț la lume, dar nu la Isus, :/
Nu-i drum 'napoi, nu-i drum 'napoi !

Întrebare: *Ce te-ar putea despărți pe tine astăzi de Cristos? Enumeră câteva ispite sau situații apărute în vremurile actuale.*

.....

.....

.....

Ilustrație: Dietrich Bonhoeffer

Unul dintre teologii germani evanghelici care a opus rezistență nazismului, a fost Dietrich Bonhoeffer. Într-o predică ținută la Londra, în noiembrie, 1933, el spune: „Nimeni nu a crezut până acum în Dumnezeu și în Împărăția lui Dumnezeu, nimeni nu a auzit până acum despre lumea celor înviați, fără să i se facă dor de casă chiar din ceasul

acela, fără să aştepte cu bucurie clipa eliberării lui din existenţa trupească... Moartea este iad, noapte şi frig numai dacă nu este transformată de credinţa noastră. Însă minunat este însuşi faptul că putem transforma moartea." După câţiva ani, Bonhoeffer, acuzat de conspiraţie la adresa lui Hitler, a fost închis într-un lagăr nazist şi condamnat la moarte prin spânzurare. În ziua când a fost dus la eşafod, i-a spus unui apropiat: „Acesta este sfârşitul. Dar pentru mine este începutul vieţii." (din Eric Metaxas, *Bonhoeffer*, p. 672, 686).

IV. APLICAREA LECŢIEI

Mesajul acestui pasaj plin de optimism din epistolă se adresează creştinilor oscilanţi sau încercaţi în credinţa lor.

Prima afirmaţie încurajatoare este că „toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce-L iubesc pe Dumnezeu" (8:28). Aceasta nu pentru că putem trăi cel mai bine în lumea aceasta imperfectă, ci pentru că Dumnezeu ne-a pregătit perfect ca să trăim cât se poate de bine în ea. Fii sigur de dragostea lui Dumnezeu, care ştie ce este mai bine pentru tine.

> **Lecţia 1**: *Chiar dacă nu înţelegi pe moment scopul <u>încercărilor</u> îngăduite de Dumnezeu să vină peste tine, crede că finalul va fi spre binele tău!*

Creştinul nu este obişnuit cu defensiva. El este invitat de apostol să trăiască ca un biruitor, pentru că Cel care i-a dat viaţă şi putere de înaintare a biruit tot ce putea fi mai rău: moartea, vinovăţia, puterile răului, păcatul. Această atitudine nu este autosugestie, ci credinţă

bazată pe convingeri dovedite în relație. Căci dragostea care se jertfește consolidează credința care mijește.

Lecția 2: *Poți trăi motivat în spiritul biruinței pe baza a ceea ce a făcut Cristos pentru tine, nu pe baza a ceea ce faci tu*.

Când spre Tine îmi întorc privirea

Când spre Tine îmi întorc privirea,
Se preschimbă noaptea în lumini,
Simt cum torni în adâncuri iubirea
Din cereşti fântâni;
Tot necazul meu o umbră devine
Şi descopăr bucurii de nespus,
Înţeleg rostul meu tot mai bine,
Preaiubit Isus.

Refren:
Mă-nchin, o, Doamne,
Şi Te slăvesc,
De-aceea trăiesc,
Doar să Te slăvesc.

Când spre Tine îmi întorc privirea,
Văd cum sfinte ruguri Te cuprind,
Bucuria-mi inundă trăirea,
De-al Tău jar m-aprind.
Doar în Tine îmi găsesc mântuirea,
De Cuvântul Tău mă simt întărit
Şi pricep care-mi este menirea,
Domnul meu iubit.

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

Rugăciune

NOTIȚE

LECȚIA 10

SUVERANITATEA DIVINĂ ȘI POPORUL ISRAEL

Textul biblic: Romani 9:1-29

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Următoarele trei capitole din Romani formează o parte integrantă a argumentului central adus de apostol că, în planul Său veşnic: (1) Dumnezeu Își ține promisiunile față de Israel; (2) neamurile au fost incluse în acest plan.

Pavel amintește în acest capitol 9 atât binecuvântările Israelului din trecut, cât şi cele din vremea în care scria apostolul. Dar aceste promisiuni au fost făcute Israelului spiritual, nu naţiunii Israel. Distincția aceasta este esențială în înțelegerea mai multor pasaje ce urmează.

Datorită schimbării de obiectiv în planul divin, datorită neascultării Israelului, neamurile sunt privilegiate în prezent, spune Pavel. Dumnezeu Și-a revărsat **mânia** asupra Israelului (9:22), dar Și-a revărsat **mila** asupra neamurilor (9:18), precum şi asupra unei rămășițe a Israelului (9:27).

Pavel previne posibile critici aduse acestei înțelegeri personale a istoriei. De exemplu, acuza că Dumnezeu este prezentat de apostol ca şi cum ar fi eşuat în a-Și ține promisiunile față de Israel. Pavel însă, răspunde bazându-se pe exemple din VT, în care citim că

promisiunile lui Dumnezeu au țintit „copiii făgăduinței” și nu „copiii trupești” (9:6-13).

Perspectiva lui Pavel mai putea fi criticată pentru că L-ar face cumva pe Dumnezeu necinstit, arbitrar atunci când a decis să-i aleagă pe unii dintre oameni și să-i respingă pe alții. De aceea, Pavel își continuă răspunsul, parcă mai viguros (9:14-29), cum că Dumnezeul suveran „are milă de cine vrea și împietrește pe cine vrea” (9:18). De aceea, vedem cum, în istorie, El a arătat milă la început pentru Israel și mânie pentru neamuri în trecut, iar acum, în prezent, arată milă față de neamuri și mânie față de Israel. Este clar că apostolul vrea să scoată în evidență, înainte de toate, **suveranitatea** divină (9:6-29).

Urmează apoi scoaterea în evidență a **responsabilității** umane, că se referă la evrei, că se referă la neamuri (9:30-10:21). Este datoria tuturor, spune apostolul, ca să umble după dreptate (9:30) și să mărturisească credința lor în mod public (10:9-13). Dumnezeu este suveran, dar lucrările și le face folosindu-se de cei chemați de El trimiși să propovăduiască Evanghelia mântuirii (10:14-17). Dacă oamenii nu aud adevărul, ei nu pot crede. Evreii însă nu și-au făcut partea, de aceea Dumnezeu S-a întors spre neamuri (10:18-21).

Întrebare: *Cum ai defini în termenii tăi suveranitatea lui Dumnezeu? Ce alte evenimente biblice, în afara celor menționate de Pavel aici, te-ar ajuta?*

.....

.....

.....

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Se simte cum apostolul Pavel schimbă registrul de argumente când răspunde criticilor care l-au acuzat de anti-iudaism. Vina lui ar fi fost că făcea din evanghelizarea neamurilor o prioritate a lucrării lui apostolice. De aceea, își începe pledoaria cu un fel de legământ solemn: „spun adevărul în Cristos, nu mint". Supărarea lui Pavel a fost dată de neacceptarea lui Isus ca Mesia de către poporul Israel. Pavel face același gest ca Moise (Exod 32:32), cândva, oferindu-se să fie lăsat pe dinafară din legământ, doar pentru ca cei din națiunea lui să fie mântuiți. Pavel înșiră într-o listă toate binecuvântările asociate cu Israel și Vechiul Legământ, însă ultima din listă este și cea mai importantă: promisiunea venirii lui Mesia.

Primul răspuns direct al apostolului arată spre retragerea binecuvântărilor din legământul cu Israel. De fapt, ceea ce subliniază apostolul Pavel este că aceste binecuvântări nu s-au bazat pe o identitate <u>națională</u>, ci pe o identitate <u>spirituală</u>. Dumnezeu are un criteriu de a face selecția: criteriul spiritual. Alegerea are în vederea alegerea adevăraților copii spirituali ai lui Israel. De aceea, spune, Pavel, „nu toți cei ce se coboară din Israel sunt Israel" (9:6), adică nu toți sunt fii ai făgăduinței, corespunzător alegerii divine.

Pavel ia ca exemplu cazul gemenilor Iacov și Esau (9:9-13, cf. Gen. 25)). Hotărârea mai dinainte a lui Dumnezeu a făcut alegerea: Iacov va fi înaintea lui Esau. Această alegere s-a făcut înainte ca băieții să se fi născut, înainte ca ei să înceapă a face binele sau răul, ca orice om. Iar faptul că Dumnezeu a schimbat ordinea în slujire (cel mai bătrân să-l slujească pe cel mai tânăr) pe baza iubirii, are de-a face nu atât cu emoțiile, ci cu logica. Adică Dumnezeu l-a acceptat pe Iacov și l-a respins pe Esau. Este aceasta o nedreptate? Nicidecum!

Aici Pavel dă al doilea răspuns criticilor săi. Dacă Dumnezeu alege pe cine vrea, pentru că are un scop bine definit, nu Îl face aceasta nedrept? Replica imediată a apostolului este în termeni negativi și logic: Dumnezeu a arătat milă sau mânie pentru Israel și pentru neamuri în mod egal. De exemplu, Dumnezeu a arătat mânie față de Faraon, prin a-i împietri inima (9:17; cf. Exod 9). Noi știm însă că înainte ca Dumnezeu să împietrească inima lui Faraon, acesta și-a împietrit singur inima. Deci, Dumnezeu, prin împietrirea inimii lui Faraon, urmată de consecințele bine-cunoscute, a arătat milă față de Israel. Aceeași situație este azi cu noi, ar spune Pavel. De data aceasta, Dumnezeu revarsă mânie asupra Israelului și milă asupra neamurilor. Motivul respingerii Israelului este împietrirea inimii Isrelului prin respingerea lui Isus ca Mesia.

Apostolul Pavel explică astfel modul în care lucrează Dumnezeu în istorie. El este suveran. El conduce suveran. De aceea, apostolul atrage atenția că vasul nu poate cere socoteală olarului de ce l-a făcut cum l-a făcut și pentru ce l-a făcut. Adică, creatura nu are dreptul să pună sub semnul întrebării scopurile, discernământul și deciziile Creatorului (9:19-21). Nici să nu uităm că, în cazul Israelului, Dumnezeu a așteptat cu răbdare ca acesta să se pocăiască, dar n-a făcut-o! Nu același lucru se va întâmpla cu rămășița din Israel care va supraviețui; ea va fi mântuită (9:27-29). (Probabil că referința aici este la evreii din primul veac, care L-au acceptat pe Isus ca Mesia.)

Întrebare: *De ce crezi că oamenii pun mereu la <u>îndoială</u> modul suveran în care Dumnezeu conduce lumea?*

.....

.....

.....

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

Acest paragraf din Epistola către Romani este plin de învățături adânci pentru orice creștin și evreu întrucât reflectă gândirea suverană a lui Dumnezeu în istorie și în mântuire. Iată câteva învățături practice:

1. În suveranitatea Lui, Dumnezeu arată **milă** față de cei ce nu o merită. Mila nu se poate câștiga, ci doar acorda. Așa a făcut Dumnezeu față de Israel în trecut, așa arată față de neamuri în prezent. Tot astfel, în suveranitatea Lui, Dumnezeu Își revarsă **mânia** asupra celor ce o merită, adică asupra neamurilor în trecut și asupra Israelului în prezent. Mânia lui Dumnezeu este și ea o formă a suveranității Sale, prin care El vrea să-Și recâștige slava de la cei ce nu au apreciat-o.
2. Creștinii nu au voie să aibă o **atitudine** antisemită. Să nu uităm că Israelul a fost poporul ales, iar Isus, Mântuitorul nostru, a fost evreu.
3. Dacă Israelul nu mai beneficiază de binecuvântările legământului, să ne bucurăm noi, creștinii, de **binecuvântările Noului Legământ**, ca parte a Bisericii. Creștinii sunt acum poporul lui Dumnezeu, au parte de gloria Lui, participă în legământul avraamic, davidic și cristic, se pot închina lui Dumnezeu în duh și în adevăr, au parte de toate promisiunile făcute patriarhilor, împlinite în Isus Cristos.
4. Dumnezeu și-a ținut **promisiunile** față de Israelul spiritual. Atât calviniștii, cât și arminienii își extrag ideile de bază din acest capitol. Cu siguranță, textul permite să acceptăm învățătura despre predestinare sau rânduire mai dinainte, dar modul în care se interpretează poate fi diferit. În același timp, este greu, dar nu imposibil, să ținem în echilibru suveranitatea

divină și responsabilitatea umană. În final, este un act de acceptare în smerenie a modului în care lucrează Dumnezeu.

5. Susținătorii perspectivei corporatiste și a perspectivei particulare în **alegere** au și ei suport în acest pasaj. Găsim, pe de o parte, o alegere universală a Israelului sau a neamurilor și, pe de altă parte, găsim o concentrare pe alegerea indivizilor și responsabilitatea umană. Din nou, înțelept este să le ținem împreună, cu toate că textul din Romani 9 are mult mai multe referințe la alegerea particulară, decât la cea universală. Chiar dacă gândirii raționale nu îi convine o cale de mijloc, o astfel de abordare echilibrată este specific gândirii iudaice vechi.

IV. APLICAREA LECȚIEI

Trecerea de la binecuvântări la blesteme, așa cum a fost în cazul Israelului, s-a făcut datorită trecerii de la credință la fapte, de la relație la ritual. Întotdeauna o astfel de tranziție are repercusiuni pe termen lung nu atât asupra indivizilor, cât a comunităților.

> **Lecția 1**: *Nu renunța niciodată la relația personală pentru un ritual religios!*

Respectă suveranitatea lui Dumnezeu care vine din libertatea Lui absolută! Dumnezeu alege și predestinează conform planului Său. Noi suntem invitați să facem parte din planul acesta prin a-L vesti tuturor. Nu noi facem planul, ci El. Predestinarea divină și proclamarea umană trebuie ținute împreună. Orice încercare de a contesta alegerea lui Dumnezeu pune la îndoială dreptatea lui Dumnezeu și caracterul lui Dumnezeu. De aceea, acceptarea învățăturii despre **alegerea** suverană a lui Dumnezeu stimulează corect proclamarea Evangheliei, și nu invers.

Lecția 2: *Motivația principală pentru predicare și evanghelizare nu trebuie să-ți stea în responsabilitatea umană, ci în suveranitatea lui Dumnezeu!*

Te-am ales

Te-am ales, Te-am ales,
Dintre mii și mii de mii Te-am ales,
Glasuri multe m-au strigat,
Mâini întinse m-au chemat;
Dar din toate, ne-nțeles, Te-am ales.

Te-am ales, Te-am ales,
Dintre mii și mii de mii Te-am ales,
Nimeni n-a iubit mai mult
Într-al vieții greu tumult,
Când iubirea-am înțeles, Te-am ales.

Te-am ales, Te-am ales,
Dintre mii și mii de mii Te-am ales,
Cum puteam să nu-Ți răspund,
Cum puteam să mă ascund,
Când pe cruce, ne-nțeles, M-ai ales?!

Te-am ales, Te-am ales,
Dintre mii și mii de mii Te-am ales,
Vreau să-Ți mulțumesc deplin
Pentru harul Tău divin;
Când prin El Te-am înțeles, Te-am ales!

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

Rugăciune

NOTIȚE

LECȚIA 11

SUVERANITATEA DIVINĂ ȘI MISIUNEA BISERICII

Textul biblic: Romani 9:30-10:1-21

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Eșecul Israelului a constat în căutarea îndreptățirii înaintea lui Dumnezeu prin fapte, nu prin credință (9:32). Eșecul iudeilor însă a adus câștigul neamurilor. Poposim acum, împreună cu apostolul Pavel, într-un punct dureros din istoria Israelului. Israelul a urmărit o îndreptățire prin fapte și nu a ajuns să cunoască îndreptățirea prin credință (10:3). A încercat să se arate drept înaintea lui Dumnezeu prin legea lui Moise, dar nimeni nu putea ține Legea în mod perfect. Verbele spun totul:

- S-au poticnit și au căzut (9:32-33);
- Au auzit mesajul, dar nu l-au primit (10:16-19);
- S-au răzvrătit și s-au împotrivit (10:21).

De partea lor, neamurile L-au primit și L-au crezut pe Cristos, de aceea au primit îndreptățirea (10:4,12). Principiul este expus concis de apostol: Cristos este sfârșitul Legii, de aceea îndreptățirea se primește numai pe baza credinței în El.

Întrebare: *În ce sens Cristos este sfârșitul Legii? Care din cele trei interpretări de mai jos crezi că e corectă? De ce?*

(1) Cristos a încheiat autoritatea Legii
(2) Cristos este punctul culminant al Legii
(3) Cristos a dus Legea spre ceea ce trebuia să fie

.....

.....

.....

Apostolul citează mult din textul VT (Exod, Deuteronom, Psalmi, Isaia) ca să dea greutate argumentului că nu există nicio scuză pentru evrei. Deși Cuvântul lui Dumnezeu era aproape de evrei, nu a fost înțeles. Condiția pusă de Dumnezeu a fost dintotdeauna aceeași. Pavel le amintește evreilor ce a scris Moise în Leviticul 18:5: „omul care împlinește dreptatea pe care o dă Legea, va trăi prin ea". Mântuirea ca îndreptățire avea două condiții de bază: credința în inimă și mărturisirea ei în afară (10:9).

Tema **mărturisirii** intră din nou în scenă. Mărturisirea Evangheliei a fost dată evreilor la început, dar acum a trecut la neamuri. De ce era nevoie de ea? Apostolul Pavel prinde ocazia să clarifice strictul necesar în procesul mântuitor:

(1) Trebuie să fie un predicator care să anunțe veștile bune;
(2) Trebuie să fie un ascultător, cineva care să audă, să creadă și să cheme Numele Domnului peste el.

Elementele misiologice și cristologice aduc esența Evangheliei la lumină. Mărturisirea cu publică cu gura cere recunoașterea lui Isus ca Domn și credința că Dumnezeu L-a înviat din morți (10:9). Într-o afirmație simplificată, apostolul punctează esența: „Credința vine în urma auzirii; iar auzirea vine prin Cuvântul lui Cristos" (10:17).

Însă, Israelul nu a îndeplinit aceste condiții, deși a auzit Cuvântul. Prin contrast, neamurile nu doar că au auzit Cuvântul lui Cristos, ci l-au

ascultat și l-au crezut. Căci Evanghelia nu trebuie doar crezută, ci și trăită.

Întrebare: *În contextul predicării Evangheliei, care este diferența între a auzi și a asculta?*

.....

.....

.....

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Din nou, Pavel aduce în discuție **îndreptățirea** prin credință. Evreii au greșit prin a promova o îndreptățire a lor, nu cea dată de Dumnezeu (10:3). Îndreptățirea care „vorbește" este cea dată de credință, nu de Lege (10:6). Mesajul autentic și salvator al dreptății lui Dumnezeu este că mântuirea a devenit disponibilă pentru toți oamenii, dar o au numai cei ce cred și îl mărturisesc pe Cristos.

Dar cum știe cineva că acest mesaj a ajuns unde trebuie? Pavel arată două acțiuni doveditoare că mesajul a ajuns în inima omului:

- Fiecare păcătos să **creadă** că Isus este Domnul și că Dumnezeu L-a înviat pe Isus din morți;
- Fiecare credincios să **mărturisească** public că Isus e Domnul lui (o aluzie destul de clară la actul public al botezului).

Urmează apoi o detaliere a etapelor procesului prin care mesajul ajunge la om, în general:

(1) Predicatorul este trimis să predice Evanghelia

(2) Evanghelia este auzită
(3) Evanghelia este crezută
(4) Omul cheamă Numele Domnului

Concluzia apostolului cu privire la Israel este că israeliții au auzit Evanghelia, dar nu au crezut în ea, din pricina răzvrătirii și împotrivirii (10:21, cf. Is. 65:1-2). În mod ironic, cei care au crezut Evanghelia au fost cei dintre neamuri. Aceasta este ascultarea credinței.

Întrebare: *De ce crezi că mărturisirea cu gura este atât de importantă în procesul mântuirii?*

.....

.....

.....

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

1. Îndreptățirea prin credință, nu îndreptățirea prin fapte

Îndreptățirea prin credință este validată ca singura cale de a-L mulțumi pe Dumnezeu (10:6-8) și de a aduce siguranța mântuirii (10:9-13). Această credință trebuie să fie în inimă, ca răspuns la mesajul Cuvântului lui Dumnezeu. O inimă respingătoare, încăpățânată și îngâmfată nu va putea primi în ea Cuvântul eliberator.

2. Misiunea Bisericii este ca mesajul mântuirii să ajungă la toți oamenii

Dumnezeu a extins harul mântuitor la neamuri, pentru că ele au fost gata să primească mesajul Evangheliei. Și nu doar că l-au primit, dar au fost gata să-l facă de cunoscut lumii.

Deși Dumnezeu este suveran în lumea Lui, El lucrează prin și cu oameni. Este de datoria creștinilor care au format Biserica să ducă Evanghelia la toți cei ce nu au auzit niciodată de Cristos (10:14-21).

Comentariu teologic: Este nevoie de evanghelizare?

De ce este nevoie de misiunea Bisericii? Nu pot exista alte căi prin care Dumnezeu să mântuiască? În istoria gândirii creștine s-au dat trei răspunsuri la această întrebare. Primul răspuns (exclusivismul) cere ca Evanghelia să fie predicată, pentru că revelația naturală nu poate mântui. Condiția preliminară, scrie apostolul Pavel, este ca un om să audă mesajul despre Cristos, de aceea este nevoie de misionari, evangheliști, predicatori, învățători etc. care să ducă mesajul și el să fie crezut în inimă. Al doilea răspuns (inclusivismul) este de acord cu necesitatea credinței în Dumnezeu, dar sugerează că această credință poate veni și pe alte filiere decât credința personală în Isus Cristos. De exemplu, revelația naturală poate activa elemente ale harului divin prezente în univers care să ajute omul să trăiască o viață morală suficientă ca să-L mulțumească pe Dumnezeu. Al treilea răspuns (pluralismul) deschide mai larg ușa și afirmă că Dumnezeu are credincioși autentici în toate religiile lumii. Chiar dacă unii nu îl pomenesc pe Cristos în credința lor, aceștia, fără să știe, sunt beneficiarii lucrării lui Cristos dacă au deschidere la ideile creștine despre har, dragoste, iertare, pace... Este evident că apostolul Pavel susține o poziție exclusivistă, prin faptul că cere credință în inimă, o mărturisire publică și o chemare din partea lui

Dumnezeu – adică, un răspuns personal la Cuvântul lui Cristos.

Misiunea Bisericii stă în această lucrare de extindere a Evangheliei până la marginile pământului. Însă, aceasta nu elimină alte variante speciale, prin care Dumnezeu se poate descoperi unor oameni, în condiții speciale.

IV. APLICAREA LECȚIEI

Lecția de astăzi pornește de la un eșec. Israelul trebuia să fie purtătorul Evangheliei lui Dumnezeu, dar a ales greșit. S-a bazat pe o dreptate creată de faptele lui, nu pe o dreptate bazată pe credința personală în Dumnezeu. Calea aceasta nu L-a onorat pe Dumnezeu și de aceea El a dat harul îndreptățirii celor care s-au apropiat de El prin credință.

Lecția 1: *Nu-ți construi niciodată o <u>dreptate proprie</u> cu care să te justifici înaintea lui Dumnezeu*.

Apoi, am văzut că Dumnezeu este gata să ofere mântuirea Lui tuturor oamenilor, oriunde s-ar găsi ei. Dar, cineva trebuie să ajungă la ei cu Cuvântul Evangheliei. Altfel, ei nu vor putea auzi și, implicit, nu vor putea crede ca să fie mântuiți. Altă variantă nu există. De data aceasta, sloganul că excepția întărește regula funcționează. Când Dumnezeu vrea atingerea unui obiectiv, El asigură și mijloacele necesare.

Lecția 2: *Prin definiție, orice creștin este și un <u>misionar</u>!*

<u>Ilustraţie</u>: David Brainerd (1718-1747)

„Instruit fiind în teologia şi metodele de evanghelizare puritane, Brainerd a căutat să facă tot posibilul pentru a produce o schimbare reală în vieţile indienilor. El credea cu tărie că adevărul lui Dumnezeu, explicat, ilustrat şi aplicat cu claritate, este instrumentul folosit la convertirea celor pierduţi. Nefiind un fatalist, el ştia că pentru succesul unui misionar, nimic nu poate înlocui lucrarea făcută cu credincioşie, sârguinţă şi sacrificiu de sine. Astfel, el s-a rugat, a predicat şi i-a consiliat pe indieni cu toată puterea sa fizică şi energia sa spirituală. Pentru el însă, lucrarea minunată a lui Dumnezeu în New Jersey pe care o experimenta în sfârşit era, în mod remarcabil, mai presus de orice metode şi tehnici: <Nu L-am văzut niciodată pe Dumnezeu lucrând atât de independent de mijloace, aşa cum o face acum>, remarca el.

Brainerd nu găsea o legătură foarte puternică între ceea ce făcea el şi lucrarea lui Dumnezeu:

<Modul în care lucrează Dumnezeu printre ei mi s-a părut absolut supranatural şi mai presus de orice metode, încât nu-mi venea să cred că mă foloseşte pe mine ca instrument al Său, ori cuvintele mele ca mijloace de îndeplinire a lucrării Sale. Era ca şi cum ceea ce se întâmpla nu depindea în niciun fel de mijloacele umane. Chiar dacă eram obligat să folosesc în continuare aceste mijloace, pe care le consideram potrivite pentru promovarea lucrării, Dumnezeu părea să lucreze complet independent de ele. Aveam impresia că eu nu făceam nimic şi nu aveam nimic de făcut, ci doar să „stau pe loc şi să văd izbăvirea pe care o dă Domnul”; şi m-am trezit obligat şi încântat să spun: „Nu nouă”, nu instrumentelor şi mijloacelor

noastre, „ci Numelui Tău dăm slavă.” Dumnezeu parcă lucra singur şi nu puteam atribui nimic din lucrarea Lui vreunei fiinţe create.>

(citat din John Thornbury, *David Brainerd. Misionar printre triburile de indieni din America*, Oradea: Făclia, 2007, p. 154-155)

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

<u>Rugăciune</u>

NOTIȚE

LECȚIA 12

SUVERANITATEA DIVINĂ ȘI PROMISIUNILE LUI DUMNEZEU

Textul biblic: Romani 11:1-36

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Apostolul Pavel - el însuși evreu din naștere, dar chemat să fie și apostol al neamurilor - își pune întrebarea: care este viitorul Israelului? Cum facem cu promisiunile lui Dumnezeu față de acest popor? În cele ce urmează, Pavel clarifică situația Israelului din vremea lui, cât și a celui din viitor.

Structura capitolului 11 nu este greu de observat. Domină tema respingerii Israelului, cu următoarele părți:

1. Respingerea **parțială** (11:1-10)

Pavel ne asigură că Dumnezeu nu a respins definitiv Israelul, „pe care l-a cunoscut mai dinainte" (11:2). Așa cum în vechime a existat o rămășiță credincioasă în Israel, în prezent există „o rămășiță datorită unei alegeri prin har" (11:5). Ideea unei rămășițe este extrasă de apostol din istoria profetului Ilie (1 Împ. 19), care credea că a rămas singur, dar nu știa că mai exista o rămășiță de credincioși.

2. Respingerea **providențială** (11:11-24)

Pavel face un pas mai departe. Respingerea masivă a Israelului ca națiune a folosit în mod providențial neamurilor. „Alunecarea" israeliților a dus la „altoirea" neamurilor (11:11,17). Speranța apostolului era ca Israelul să devină gelos și să fie deschis pentru a primi și el mântuirea (11:11,14). De aceea, avertizarea apostolului se întoarce brusc spre neamuri, ca acestea să nu se îngâmfe și să uite că tot ce au primit este prin credință. Ba chiar este posibilă, în suveranitatea și bunătatea lui Dumnezeu, o altoire târzie a unor israeliți, dacă nu vor persista în necredință (11:23).

3. Respingerea **temporară** (11:25-36)

Încă un pas înainte. Apostolul deconspiră o „taină" cu cititorii lui: respingerea Israelului este temporară! Ea va ține „până va intra numărul deplin al neamurilor" sau „până la plinătatea întoarcerii neamurilor"(11:25). După aceea, ca urmare a acestui eveniment, „tot Israelul va fi mântuit" (11:26). Motivul bunăvoinței lui Dumnezeu este găsit în părinții Israelului din trecut, nu în cei din prezent. Așa lucrează Dumnezeu: neașteptat, neînțeles pentru noi. De exemplu, Dumnezeu „a închis toți oamenii în neascultare, ca să aibă îndurare de toți" (11:32).

Închiderea oamenilor în neascultare necesită o scurtă explicație. O referință similară cu Rom. 11:32 găsim în Gal. 3:22, unde Pavel spune că Scriptura a închis totul sub păcat, pentru ca promisiunea lui Dumnezeu să fie dată celor ce cred în Cristos. Ambele texte ne trimit în trecut, când toți, evrei și neamuri, am fost condamnați în Adam. Prin alegere, Israelul trebuia să ducă făgăduința mai departe, dar a eșuat prin neascultare. A venit însă Mesia, care a schimbat sensul blestemului prin ascultarea Lui. Israelul a respins mesajul și lucrarea lui Cristos și doar așa neamurile au putut să ajungă la ascultare prin

credința în Isus Cristos. Totuși, Israelul este încă în vizorul lui Dumnezeu ca evreii să fie scoși, eliberați din neascultarea lor.

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Cu toate că neamurile care cred în Cristos sunt acum privilegiate, spune Pavel, ele să nu uite că Dumnezeu nu a încheiat socotelile cu Israel. Dovada stă într-o **rămășiță** de credincioși, un fel de Israel spiritual. Pentru că nu toți evreii L-au respins pe Mesia. O dovadă este chiar apostolul Pavel, israelit și el, descendent din Avraam, din tribul lui Beniamin (11:1). Apoi, primii creștini au fost și ei evrei. Desigur, principiul de bază a rămas același: chiar și rămășița lui Israel poate fi mântuită doar prin har, prin credință.

Comentariu teologic: Împietrirea Israelului

Realitatea împietririi Israelului este tristă, dar susținută de trei surse biblice importante. Pavel citează întâi din **Lege** (Deut. 29:5), ca să arate împietrirea Israelului ca națiune urmată de blesteme. Apoi, citează din **Profeți** (Is. 29:10), ca să arate că ceea ce nu-și doreau nici Moise, nici Ilie s-a împlinit, adică Israelul a orbit spiritual față de Legea lui Dumnezeu, ceea ce a atras trimiterea în robie. În final, Pavel citează din **Scrieri** (Ps. 69:22-23), cu referință la dușmanii regelui David, care vor fi judecați de Dumnezeu pentru trădare. Acest Psalm 69 a fost adesea citat de autorii NT (Mc. 3:21; 15:23; Lc. 13:35; Ioan 2:17; 15:25; FA 1:20; Rom. 15:3; Filip. 4:3; Apoc. 3:5; 16:1), pentru că atrăgea atenția asupra trădării poporului Israel față de adevăratul Mesia. Împietrirea Israelului, așadar, a fost profețită și, din păcate, confirmată.

Pavel își face lucrarea printre neamuri și cu scopul de a provoca la gelozie Israelul. Vedem aici un Pavel patriot, care are inimă pentru poporul lui, un fel de catalizator pentru restaurarea Israelului.

În același timp, Pavel **atenționează** neamurile să nu privească de sus Israelul, să nu fie aroganți. Ar fi trei motive:

- Primul motiv (11:17-18) este că neamurile sunt datoare Israelului. Ramurile naturale sunt evreii, iar patriarhii și legământul cu Dumnezeu formează rădăcina. Să nu uităm că neamurile au devenit poporul lui Dumnezeu doar de curând.
- Al doilea motiv (11:19-21) este că tăierea Israelului de la binecuvântări nu a fost pentru că neamurile ar fi superioare acestuia, ci pentru că Israelul nu avea credință.
- Al treilea motiv (11:22-24) este că, cine știe, s-ar putea ca rolurile să se inverseze în viitor. Același Dumnezeu poate face altoirea invers, dacă se vor îndeplini condițiile.

Întrebare: *Unii creștini din alte denominații se plâng că evanghelicii sunt prea aroganți față de ei. Crezi că au dreptate? Ce ar trebui schimbat?*

.....

.....

.....

.....

.....

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

În final, se desprind două teme teologice: misterul și mila.

1. Misterul

Ca să explice modul în care lucrează Dumnezeul suveran în istorie, apostolul Pavel introduce un nou concept: **misterul** (*mysterion*). În context, **taina** sau misterul se referă strict la modul în care lucrează Dumnezeu cu Israel și cu neamurile. Cine s-ar fi gândit atunci că împietrirea spirituală a evreilor va duce la convertirea neamurilor? Tot așa, cine s-ar gândi acum că va fi o restaurare a Israelului în viitor? Între aceste două părți ale tainei stă miezul ei.

Pavel vorbește despre misteriosul „număr deplin al neamurilor". Interpretările diferă, te pot duce în direcții diferite, cu escatologii diferite. Nu este nevoie de a da un răspuns tranșant. Anumite informații nu sunt absolut necesare pentru a înțelege planul lui Dumnezeu. Planul lui Dumnezeu are multe alte „mistere" pe care nu ni s-a dat să le cunoaștem. Oricum, variantele de interpretare cele mai populare sunt:

(1) Sugerează că Dumnezeu a ales un număr de oameni care să intre în Împărăția Lui.
(2) Se referă la pelerinajul neamurilor la Ierusalim ca să se închine.
(3) Vizează intrarea tuturor credincioșilor în Împărăția lui Dumnezeu.

2. Mila

Mila lui Dumnezeu se arată în demonstrarea ei față de neamuri și Israel în zilele din urmă. Rămășița este semnul harului divin, a alegerii prin har. Speranța lui Pavel era ca, prin convertirea neamurilor, să se

producă o stare de gelozie în rândul evreilor ca să-și dorească revenirea în poziția de privilegiați ai lui Dumnezeu.

<u>Comentariu teologic</u> – Rămășița

În mijlocul apostaziei și a judecății divine, Dumnezeu a avut întotdeauna un mic grup de credincioși care nu și-au compromis credința. Aluzii la ideea de rămășiță au apărut în VT, începând cu Geneza: Noe și familia lui sunt salvați în timpul potopului, Iosif se considera un trimis al lui Dumnezeu pentru a salva o rămășiță (Gen. 45:6-7). Avem apoi aluzii la o rămășiță în perioada profetului Ilie (1 Împ. 19:10-18) și a altor profeți (Isaia, Ieremia, Ezechiel, Ioel), însoțite de avertizarea cu privire la judecata lui Dumnezeu. Rămășița celor loiali lui Dumnezeu este privită drept sursa binecuvântărilor și restaurării Israelului. Important este că această idee a rămășiței a fost legată de inaugurarea erei mesianice. În NT, nu avem trimiteri explicite la ideea rămășiței în Evanghelii, însă o avem menționată în Romani 11.

O altă dovadă a milei lui Dumnezeu se întrevede în afirmația lui Pavel că va veni o vreme când „tot" Israelul va fi mântuit (11:26). Iarăși, este greu să ne dăm seama la ce se referă apostolul. Variantele pot fi:

- (1) la Israelul <u>spiritual</u> (cei aleși);
- (2) la Israelul <u>etnic</u>;
- (3) la Israelul <u>unit</u> (din cei care au crezut și vor crede).

Oricum, ideea harului divin extins pentru Israel în viitor în speranța întoarcerii la Dumnezeu este un semn al milei divine.

3. APLICAREA LECȚIEI

O primă lecție vine din avertizarea apostolului față de atitudinea de aroganță pe care o putem avea unii față de alții. Israelul a arătat această aroganță în trecut și a fost tăiat de la sursa vieții spirituale. Dacă totul este prin har, prin mila suverană a lui Dumnezeu, de ce să te porți disprețuitor față de alții? Cine știe cum se vor întoarce vremurile?

Mai degrabă să avem o teamă sfântă, să mijlocim pentru alții și să ne rugăm Duhului lui Dumnezeu ca să ne ferească de împietrire. Nu uita, spune Pavel, că „nu tu ții rădăcina, ci rădăcina te ține pe tine" (11:18).

> **Lecția 1**: *Cu o inimă mulțumitoare, du-ți mântuirea până la capăt cu frică și cutremur* (Filip. 2:12)!

O altă lecție vine din modul tainic în care Dumnezeu lucrează. Anumite schimbări în planul divin nu trebuie să ne surprindă. Respingerea planului lui Dumnezeu de către oameni sau națiuni nu-L blochează pe Dumnezeu. Uneori, El folosește această respingere pentru a avansa în planul Său. Planul Lui este totdeauna mai bun decât al nostru.

Învăț, așadar, că dacă Dumnezeu vrea să-Și arate mila față de cineva, cine sunt eu să Îl judec? Datoria mea este să predic Evanghelia la toți oamenii, inclusiv evreilor, în speranța că Dumnezeu se va îndura de mulți, ca să fie mântuiți.

> **Lecția 2**: *Fii oricând pregătit ca Dumnezeu să te surprindă cu harul și mila Lui!*

Aplicație: *Cum ar trebuie să se raporteze Biserica la Israelul de azi?*

Cum să ne gândim la Israel?

.....

.....

Ce să facem pentru Israel?

.....

.....

Ce să spunem despre Israel?

.....

.....

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

Rugăciune

NOTIȚE

LECȚIA 13

TRANSFORMAREA CREȘTINULUI ÎN INTERIOR ȘI EXTERIOR

Textul biblic: Romani 12-13

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Ca în majoritatea epistolelor generale scrise bisericilor (pentru a fi citite prin rotație), apostolul Pavel își are, de obicei, ideile împărțite în două: o parte **teologică** și o parte **etică**. O dată cu capitolul 12, intrăm în partea etică a epistolei, adică vom fi învățați de apostol cum să ne purtăm potrivit cu Evanghelia lui Dumnezeu, expusă atât de profund în prima parte. Altfel spus, indicativul devine baza imperativului. După ce ni s-a indicat ce a făcut Dumnezeu pentru noi în Cristos, ni se cere imperativ să trăim în așa fel ca să onorăm aceasta.

Apostolul le cere creștinilor să-și dovedească apartenența la Noul Legământ prin a se distanța de felul de viață al lumii și să se lase transformați (metamorfozați, prefăcuți) în gândirea lor ca să împlinească voia lui Dumnezeu (12:1-2). A face voia lui Dumnezeu este singura variantă pentru creștin. Pentru că voia lui Dumnezeu este bună, plăcută și desăvârșită. Această voie trasează corect drumul creștinului prin a-l separa atât de legalism, cât și de libertinism.

Etica creștină înseamnă, așadar, separarea tot mai clară de felul veacului de acum și alinierea tot mai entuziastă la felul veacului care

va să vină. Creștinul trăiește între două lumi. Trebuie să trăiască cu ochii la ce este, dar mai ales ce va veni. Să nu se conformeze (lumii de aici), ci să se transforme (pentru lumea care vine). Transformarea ca proces începe în veacul de acum, dar aparține veacului viitor.

Structura acestei părți nu este greu de observat. Avem patru paragrafe distincte cu subiecte foarte practice:

- (12:3-8) - Purtarea în **comunitatea creștină,** prin folosirea darurilor spirituale pentru slujirea Bisericii;
- (12:9-21) - Purtarea față de **dușmani**, prin mărturia iubirii în societate, chiar cu riscul persecuției;
- (13:1-7) - Purtarea față de **autorități**, prin a arăta respect și precauție;
- (13:8-14) - Purtarea în lumina **viitorului**, prin a trăi în veghere și curăție.

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Limbajul folosit de apostol pentru a încuraja creștinul la o purtare adecvată mesajului creștin, este similar cu cel folosit în domeniul ritualic. Așa cum în VT jertfele aduse lui Dumnezeu trebuiau să îndeplinească anumite criterii de curăție (în sens de consacrare), tot așa, în NT, creștinii trebuie să se aducă pe ei înșiși înaintea lui Dumnezeu în curăție.

Jertfele creștinilor sunt jertfe vii, reale nu virtuale, pentru că implică două domenii: cel trupesc și cel mental. Întâi, trupul adus ca jertfă, consacrat Domnului, trebuie să fie curat, separat de pornirile firești, pregătit ca pentru închinare. Trupul este templul Duhului Sfânt (1 Cor. 6:19). Jertfa trimite la separarea de lume și de necurățiile ei. Alături de trup, mintea este chemată și ea la consacrare.

Transformarea prin înnoirea minții este, în același timp, o poruncă și un proces de ascultare. Curățția trupească și schimbarea gândirii creează condițiile favorabile discernerii corecte a voii lui Dumnezeu.

Darurile

Slujirea în comunitate prin darurile duhovnicești este prima pe lista implicării creștine (12:3-8). Slujirea prin daruri însă să se facă fără invidie și aroganță, deoarece darurile sunt un semn al harului. Să se știe de toți credincioșii: fiecare credincios are cel puțin un dar, iar darul să fie exersat prin credință („potrivit cu măsura de credință") și credincioșie („să se țină").

În comparație cu lista darurilor din 1 Corinteni 12, lista din Romani 12 este mai scurtă și concentrată mai mult pe viața din comunitate. Cadrul metaforic este același (Biserica este un singur trup), dar apar daruri noi. Cele mai multe sunt îndreptate înspre ceilalți: darul slujirii, darul învățăturii, darul îmbărbătării, darul dăruirii, darul cârmuirii și darul milosteniei.

Comentariu teologic: Darurile duhovnicești

Un scurt rezumat al perspectivei apostolului Pavel față de darurile spirituale este binevenit:

- Darul este o înzestrare a credinciosului cu har divin, ca să fie folosit spre slava lui Dumnezeu și slujirea Bisericii.
- Distribuirea darurilor o face Duhul Sfânt.
- Fiecare credincios posedă cel puțin un dar.
- Diversitatea darurilor ajută la maturizarea și unitatea Bisericii.

- Darurile sunt escatologice în sine, adică arată că Noua Creație deja a venit la noi.
- Lista darurilor diferă de alte liste, deci nu este completă.

Întrebare: *Cum înțelegi rugămintea lui Pavel ca să avem o gândire cumpătată despre noi înșine „potrivit cu măsura de credință" primită de la Dumnezeu? Alege o variantă de interpretare și justifică-o!*

Varianta I – Măsura de credință se referă la gradul sau intensitatea credinței cuiva.

.....

.....

Varianta II – Măsura de credință se referă la o credință împărtășită prin care creștinii se pot măsura pe ei înșiși.

.....

.....

Varianta III – Măsura de credință se referă la capacități spirituale diferite pe care Dumnezeu le-a împărțit fiecăruia (echivalentul darurilor duhovnicești).

.....

.....

Dragostea

În Noul Legământ, creștinul aplică etica iubirii, ca împlinire a Legii în raport cu cei de lângă noi.

Iubirea se îndreaptă:

- spre Dumnezeu (12:11-12)
- spre semeni (12:13-16)
- spre necredincioșii care îi persecută pe creștini (12:17-21)

Cerința lui Pavel este o extensie a cerinței lui Cristos de a ne iubi unii pe alții, incluzându-i pe dușmani. Dragostea trebuie să fie sinceră, altruistă și concretă.

Pasajul care descurajează răzbunarea (12:17-21) este similar cu cel din Predica de pe Munte (Mat. 5:44), unde Isus le cere creștinilor să nu riposteze la dușmănie în spiritul Vechii Legi, ci în spiritul Noii Legi. Scopul este cucerirea dușmanului prin dragoste.

> „Cea mai bună cale de a distruge un inamic este să ți-l faci prieten" – Abraham Lincoln

Aplicație: *Împărtășiți o experiență prin care ați reușit să cuceriți un dușman (sau batjocoritor, răutăcios) prin a-l copleși cu gesturi de dragoste.*

.....

.....

.....

Autoritatea

Noua gândire a creştinului ajustează şi perspectiva asupra relaţiei dintre Biserică şi Stat. Guvernul este o instituţie esenţială pentru societate, aşa cum e familia sau Biserica. Ca cetăţeni, creştinii trebuie să fie subordonaţi autorităţilor, pentru că sunt îngăduite de Dumnezeu şi pentru că te protejează. Acestea au responsabilitatea de a promova binele şi de a pedepsi răul. De aceea, creştinii trebuie să-şi plătească taxele şi să arate respect faţă de autorităţi, ca ele să-şi poată face datoria.

Dar, dacă autorităţile statului cer creştinilor să nu asculte de Legea lui Dumnezeu, ei trebuie să refuze respectuos, într-o manieră nonviolentă şi să fie pregătiţi pentru a suferi consecinţele.

Aplicaţie: *Enumeră două situaţii concrete în care supunerea creştinului faţă de autorităţi este limitată.*

.....

.....

.....

Viitorul

Pentru că viaţa noastră nu se încheie aici, avem speranţa vieţii care va veni. De aceea, purtarea noastră depinde de cum ne înţelegem viitorul. Pentru că se apropie finalul istoriei, spune apostolul, trebuie să veghem („să vă treziţi în sfârşit din somn" 13:11) şi să ne sfinţim („să trăim frumos ca în timpul zilei" 13:13). Vegherea cere realism, sfinţirea cere separare. Vegherea şi sfinţirea sunt combinaţia ideală pentru toţi cei ce aşteaptă venirea Domnului!

Întrebare: *Cum înțelegi și cum poți aplica pentru tine rugămintea apostolului: „îmbrăcați-vă în Domnul Isus Cristos”?*

.....

.....

.....

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

1. Transformare și separare

Introducerea limbajului ceremonial în etica creștină ne trimite la legământ. Nu doar apostolul Pavel, ci și apostolul Petru face legătura între jertfa lui Cristos și sfințirea noastră, sau eliberarea de păcate (1 Petr. 2:24). În Noul Legământ, ar spune apostolii, Cristos a murit pentru tine, dar acum a venit rândul tău să trăiești pentru El.

Standardele etice diferă. Cristos cere să ieșim dintr-un sistem de trăire haotic, corupt, netransformat și să intrăm într-un sistem de trăire nou, curat, care urmărește desăvârșirea. Metamorfoza asta înseamnă: părăsirea unei stări pentru o alta mai bună. Este tranziția de la voia lumii, la voia lui Dumnezeu (1 Ioan 2:15-17).

2. Transformare și dragoste

Separarea de păcat și de lume este doar partea riguroasă a vieții creștine. Există însă o parte întreprinzătoare a ei, cu implementarea unei iubiri neobișnuite care cucerește.

Dragostea creștină dă prioritate relațiilor: cu Dumnezeu, cu familia lui Dumnezeu și chiar cu dușmanii lui Dumnezeu. Față de Dumnezeu,

creștinul iubește prin dăruire; față de Biserică, creștinul iubește prin slujire; iar față de prigonitori, creștinul iubește prin bunătate.

Dragostea turnată de Duhul Sfânt în inima creștinului:

- Respectă proporția în relațiile din comunitate, dând cinste și întâietate celorlalți (12:11);
- Sare în ajutorul celor în nevoi, empatizează (12:13,15-16);
- Nu se gândește la răzbunare și „nu face rău aproapelui" (13:13).

Această dragoste altruistă și respectuoasă reprezintă cel mai fidel spiritul lui Cristos în lume și în Biserică. Aceasta înseamnă „îmbrăcare cu Cristos" (13:14).

IV. APLICAREA LECȚIEI

Slujirea lui Cristos cere **sacrificii** și **separare** pentru sfințire. Cheia este înnoirea continuă ca să gândești ca și Cristos. Diferența de gândire și trăire între un creștin și un necreștin ar trebui să fie evidentă. Iar aceasta nu se vede sporadic, ci constant, continuu. Devii ucenicul lui Cristos nu doar circumstanțial, convenabil, avantajos. Urmarea și imitarea lui Cristos este o <u>continuă</u> metamorfoză, jertfă, lepădare.

> **Lecția 1**: *Așteaptă-te ca viața ta de creștin să fie o continuă <u>separare</u> de lume.*

Spectrul implicării creștine este variat și revendicativ. Indiferent însă de domeniul vizat (slujirea prin daruri; ospitalitatea; sprijinirea orfanilor, văduvelor, bolnavilor etc.), amprenta transformării gândirii creștine se vede în <u>caritate</u>.

> **Lecția 2**: *Iubește <u>fără prefăcătorie</u>, urmărind doar binele!*

Ia jugul lui Cristos pe umăr

(Nicolae Moldoveanu)

Ia jugul lui Cristos pe umăr
Şi trage lângă El arând,
Chiar dacă semeni numai lacrimi
Şi umbli numai sângerând.

Cristos cel Sfânt te va cunoaşte
În sărăcie, nu-n belşug,
Că mulţi au stat cu El la mese
Dar prea puţini au tras la jug.

Ia-I sarcina şi-o du alături
Şi simte-o apăsând din greu,
Cum ai răspunde doar tu singur
De tot ce are Dumnezeu.

Cristos cel Sfânt te va cunoaşte
Odată-n cerul Lui de sus,
Nu după haina ce-ai purtat-o,
Ci după sarcina ce-ai dus.

Ia-ţi crucea ta şi-I mergi pe urme,
Tăcând şi mulţumind ca El ,
Iubeşte, roagă-te şi răbdă
Urmând dumnezeiescul fel.

Cristos cel Sfânt te va cunoaşte
Nu după numele ce-ţi pui,
Ci după ranele-ndurate
Sub crucea ta şi crucea Lui.

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

Rugăciune

NOTIȚE

LECȚIA 14

ÎNGĂDUINȚA CREȘTINĂ ÎN COMUNITATE

Textul biblic: Romani 14:1-15:13

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Este oarecum surprinzătoare introducerea acestei dezbateri de către apostol la finalul epistolei. Evident, apostolul Pavel s-a văzut constrâns să răspundă unei probleme locale, datorită pericolului divizării Bisericii din pricina unor „păreri îndoielnice".

Biserica din Roma era formată în mare parte din evrei creştinaţi. Mulţi ţineau obiceiurile evreieşti, se închinau în ziua de Sabat, se duceau la Templu, aveau mâncăruri specifice evreilor etc.

Comentariu istoric: Evreii din Roma

Legea privind mâncarea şi Sabatul pentru evrei avea un loc aparte şi din punct de vedere istoric. Când evreii au fost sub sirieni, cu aproape două secole în urmă, au fost supuşi la tot felul de restricţii. În captivitate, într-o altă cultură, le-a fost foarte greu să nu mănânce animale interzise şi să ţină Sabatul. Din acea vreme, mulţi evrei s-au legat cu jurământ să nu renunţe la aceste rânduieli specifice religiei lor. În anul 49 d.Cr., după 15 ani de la învierea lui Isus, istoricul Suetoniu ne spune că împăratul roman Claudiu i-a alungat pe evreii din Roma, indiferent că erau evrei creştinaţi sau doar evrei simpli.

Aceasta a făcut ca în biserica din Roma să rămână mai mulţi creştini neevrei, care nu aveau probleme în a mânca anumite mâncăruri interzise pentru evrei, sau să se închine lui Dumnezeu în anumite zile interzise la evrei. După câţiva ani, împăratul Claudiu a murit şi evreii s-au putut întoarce în Roma. Dar acum Biserica arăta diferit. Creştinii veniți dintre evrei i-au găsit pe creştinii veniți dintre neevrei având practici care au devenit o piatră de poticnire pentru primii. Tensiunea era iminentă. Apostolul Pavel ştia de această stare a lucrurilor şi a decis să le scrie ca să clarifice, pentru ambele părți, cum s-ar putea soluționa conflictul lor interior.

În timp, în biserica locală, s-au format două grupări. Pavel menționează gruparea celor „slabi", creştini care nu mâncau carne și socoteau anumite zile mai sfinte decât altele (14:5). Probabil că ei se simțeau obligați să țină în continuare anumite legi evreiești, chiar după ce au devenit creştini. Problema lor însă era mai complexă decât la prima vedere, pentru că instituirea unei rânduieli, oricare ar fi fost aceasta, implica ținerea mai multor reguli subordonate acelei rânduieli. De aceea, ei au ales o linie mai radicală, ca nu cumva să greșească. A doua grupare era a celor „tari", creştini veniți dintre păgâni, dar care nu considerau că este obligatoriu să ții rânduielile evreiești.

Apostolul se adresează celor două grupări ca să-și arate unii altora îngăduință reciprocă, pentru că, așa considera el, nu era vorba de principii doctrinare neschimbabile, ci de „păreri îndoielnice", adică chestiuni secundare.

<u>Întrebare</u>: *Care este diferența între <u>principii</u> și <u>păreri</u>?*

.....

.....

.....

Celor slabi le cere să nu-i **judece** pe cei tari, iar celor tari le cere să nu-i **disprețuiască** pe cei slabi. Motivul este că fiecare are un stăpân, deci fiecare va da socoteală stăpânului său de ceea ce face (14:4). Apostolul le amintește că atât cei slabi, cât și cei tari au fost acceptați de Cristos și toți vor da socoteală înaintea Aceluiași Cristos (14:6-8).

De aceea, Pavel insistă pe relațiile dintre ei, ca să fie păstrate în pace, unitate și dragoste. În comunitatea creștină, la fel ca în Împărăția lui Dumnezeu, trebuie să domnească „neprihănirea, pacea și bucuria în Duhul Sfânt" (14:17,19). Cei tari să rabde pe cei slabi, fiecare să placă celuilalt, să aibă aceleași simțăminte (curate) unii față de alții și să se accepte, cum au fost și ei acceptați de Cristos (15:1-7).

Pasajul este împărțit în patru părți:

14:1-12 – Judecată și dispreț
14:13-23 – Îndoială și încredințare
15:1-13 – Răbdare și nădejde

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Pavel apostolul știa exact ce anume a iscat conflictul din biserica locală. Tensiunile din interior trebuiau rezolvate, chiar de la distanță. Starea spirituală a bisericii și mărturia în afară puteau fi serios alterate. De aceea, apostolul vrea să îi învețe **îngăduința** creștină. Cum să îi țină pe toți laolaltă, chiar dacă au apărut păreri îndoielnice?

Ce găsim aici în Roma nu este forma de legalism cu care s-a confruntat Pavel în Galatia, unde unii creştini evrei învăţau că toţi trebuie să accepte legile lui Moise pentru a fi primiţi de Dumnezeu. Aici avem diferenţe de ordin cultural şi etnic, dar pe opinii exprimate cinstit. Pentru că Pavel avea convingerile lui ca unul matur în credinţă, el admite că pot apărea zone în care să apară diferenţe de opinii asupra felului în care să se aplice anumite rânduieli.

Problema

Problema de fond era cum să se raportezi la ceilalți în zona gri, în zona părerilor îndoielnice. Situația conflictuală din Roma era alimentată de această zonă gri. Cei numiți „slabi" nu se gândeau să-și restrângă anumite libertăți pentru a fi acceptaţi de Dumnezeu și nici nu insistau ca ceilalți creștini să țină aceleași reguli ca ei pentru a primi acceptul lui Dumnezeu. Dacă ar fi cerut ca toţi ceilalți să facă ceea ce ei credeau că e imperios necesar mântuirii, atunci Pavel i-ar fi numit iudaizatori, propovăduitori ai unei alte Evanghelii (vezi situația din Galatia). Deci, ei nu presau (cel puțin direct) ca ideile lor să fie acceptate de toţi, însă credinţa lor în Isus Cristos nu le dădea libertatea de a renunța la ţinerea unor rânduieli evreiești.

Aproape era normal ca cei „tari" să reacționeze. Cei care au înțeles tranziția de la Vechiul Legământ la Noul Legământ, de la îndreptățirea prin fapte la îndreptățirea prin credință se considerau eliberați de Lege. Nu era Cristos sfârșitul Legii? Nu erau ei ai lui Cristos, deci nu ai Legii (10:4)? De ce să își piardă ei libertatea câștigată în Cristos pentru că unii mai „slabi" aveau rețineri față de chestiuni de mâna a doua?

Soluția

Apostolul a căutat soluția, dar după ce a pus diagnosticul corect. Se observă trei etape în abordarea apostolului:

În prima etapă, Pavel caută întâi să-i convingă că, în principiu, problemele lor sunt secundare, sunt chestiuni disputabile. A mânca sau nu un anumit fel de mâncare, a ține sau nu o anumită zi de sărbătoare nu intră în categoria chestiunilor principale în materie de credință și practică creștină.

Întrebare: *Ce exemple de păreri îndoielnice ai avea în contextul bisericii evanghelice de azi?*

.....

.....

.....

În a doua etapă, apostolul caută să-i convingă că trebuie să-și schimbe raportarea unii la alții. Celor slabi, Pavel le cere **să nu îi judece** pe cei mai tari. A-i judeca înseamnă a le eticheta purtarea ca inacceptabilă înaintea lui Dumnezeu. Dar Pavel le aminteşte că Dumnezeu i-a acceptat şi pe cei tari, aşa cum erau. Deci, dacă Dumnezeu i-a primit pe cei tari fără să le ceară ţinerea unor rânduieli evreieşti, atunci şi cei slabi trebuie să-i primească la părtăşie cu ei. Celor tari, Pavel le cere să nu se uite de sus la cei mai slabi în credinţă, să nu îi **dispreţuiască**, să nu îi considere fără valoare. Dimpotrivă, cei tari să îi primească bine, adică să îi îngăduie și să-i accepte la părtăşie, în relaţie, să îi trateze ca fraţi şi surori în Cristos.

În a treia etapă, apostolul le amintește principiul că fiecare va trebui să dea socoteală despre sine însuşi înaintea lui Dumnezeu (14:12). Niciunul să nu-l judece pe celălalt, pentru că amândoi sunt slujitorii Domnului (14:4-9). Mai mult, amândoi, cel slab şi cel tare vor fi judecați de Dumnezeu.

Argumentul

Pe lângă logica prezentată de apostol în rezolvarea unui conflict intern, găsim învățături teologice foarte solide. Pavel face apel la relația personală directă a fiecărui creștin cu Domnul lui, căruia toți îi dau socoteală. Raportarea este deci la Cristos: El e baza şi mijlocul unității creștine. Apoi, Pavel invocă doctrina despre judecată, care îi privește pe toți creștinii. Iar când e vorba de acceptarea celuilalt, apostolul aduce înainte învățătura despre pilda vieții pline de har şi smerenie a lui Cristos.

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

Învățătura de bază a acestui pasaj din Romani raportarea unii la alții în adunare atunci când apar chestiuni secundare, neesențiale. Pavel a explicat deja toate învățăturile fundamentale ale credinței creștine. Evanghelia lui Dumnezeu ne-a dat harul să fim acceptați ca neamuri în planul de mântuire. Am fost primiți şi îndreptățiți de Dumnezeu pe baza credinței în Isus Cristos.

Ideea de fond pe care clădește apostolul este aceea că încredințările majore pot soluționa tensiunile minore. Relația cu ceilalți frați şi surori din biserică nu ar trebui să fie afectată de părerile îndoielnice. A trăi în Noul Legământ presupune schimbarea mentalității şi abordării chiar în chestiuni minore.

De aceea, nu câțiva, ci „toți” avem aceleași lucruri de făcut.

1. Toți să renunțe la judecarea celuilalt

Pavel cere tranșant: „Să nu ne mai judecăm, dar, unii pe alții” (14:13). Cei care sunt slabi (neexperimentați, imaturi) în credinţă sunt creştinii mai firavi, fragili, nesiguri în sensul că nu au siguranţa sau încrederea de a face anumite lucruri. Ei au credinţă în Isus, dar nu sunt tari în încredinţarea lor. Nu pot să facă anumite lucruri pe care alţi creştini le pot face. Datoria lor este să nu-i judece pe cei mai tari.

Disprețul este tot o formă de judecată, de aceea datoria celor tari este să înceteze disprețuirea celor mai slabi. Mai mult, cei tari (experimentați, maturi) nu doar să tolereze prezența celor mai slabi, ci cu adevărat să se bucure de prezenţa lor și să se deschidă pentru părtășia cu ei. Această acceptare trebuie să fie genuină, fără gânduri ascunse sau alte rezerve.

Aplicație: *Caută un alt exemplu din Biblie care să se te ajute la a înceta să mai judeci cu ușurință pe celălalt.*

.....

.....

.....

2. Toți să caute îngăduința în dragoste

Cei ce trăiesc sub Noul Legământ trebuie să-i iubească pe cei ce trăiesc ca și cum ar fi în Vechiul Legământ. Dacă ai înțeles cum te-a iubit, te-a iertat și te-a îngăduit Dumnezeu prin harul Său, așa te vei purta cu celălalt. Acceptarea celui care are opinii diferite de tine

înseamnă să umbli în dragoste, să cauți pacea și să te încrezi în puterea Duhului.

> **Exemplu**: Teologul luteran Rupertus Meldenius (1582-1651) se spune că a găsit soluția teoretică ideală: „în cele esențiale, unitate; în cele neesențiale, libertate; în toate, dragoste."

Întrebare: *Cum ar trebui să procedezi în cazul în care cel cu care nu ești de acord într-o problemă secundară refuză părtășia?*

.....

.....

.....

3. **Toți să se accepte unii pe alții**

Primirea celuilalt este exprimarea înțelegerii a ceea ce a făcut Dumnezeu pentru tine în Cristos. Unitatea între cei mai tari (creștinii dintre neamuri) și cei mai slabi (creștinii dintre iudei) este dovada trecerii de la Vechiul Legământ la Noul Legământ prin Cristos. Este dovada că Evanghelia lui Dumnezeu este vie și transformatoare.

Întrebare: *Cum poți să te faci plăcut celuilalt spre zidirea lui (15:2)?*

.....

.....

.....

IV. APLICAREA LECȚIEI

Pavel ne aminteşte că Dumnezeu are putere să îl întărească pe cel slab şi pe cel tare (14:4). Adică, îl va întări să persevereze în credinţă, în ciuda diferendelor. Dumnezeu are puterea să îi ţină pe toți ai Lui pe cale.

Tendinţa celor ce sunt mai slabi în credinţă este să se întrebe dacă nu cumva purtarea celui mai tare în credinţă i-ar putea cauza căderea lui de la credință. Dar Pavel le aminteşte că Dumnezeu dă puterea de înaintare în credință. Nu frica noastră de a nu cădea pe cale ne ajută să rămânem credincioşi, ci puterea lui Dumnezeu. Puterea Lui este mai presus de aşteptările noastre.
Ce lecții învățăm de la apostol atunci când avem crize date de părerile îndoielnice?

> **Lecția 1**: *În privința părerilor îndoielnice, îngăduința creștină îți cere să nu subminezi puterea lui Dumnezeu de a-l ține pe celălalt în credință*.

Pavel subliniază faptul că mulți creștini fac sau nu anumite lucruri „pentru Domnul" (14:6). Deci, acceptă că fiecare creștin poate fi motivat corect în a-L sluji pe Dumnezeu sau pentru a-L mulţumi pe Dumnezeu. Motivația lor este în funcție de relaţia lor cu Dumnezeu.

Însă noi suntem tentați să punem la îndoială motivația sau decizia celuilalt. Ne întrebăm: de ce nu gândeşte şi face ca mine? Oare chiar îl slujeşte pe Domnul? Aşa că, ne apare ca un legalist sau paranoic. Apostolul ne atrage atenția că, dacă începem să punem la îndoială motivația celuilalt, nu trăim după principiul îngăduinței creştine în acele domenii neclare.

Dar, așa cum și tu te justifici, de altfel, relația lui cu Domnul decide, nu-i așa? Atunci de ce căutăm să luăm locul lui Dumnezeu în viața altora?

> **Lecția 2**: *În privința părerilor îndoielnice, îngăduința creștină îți cere să nu pui la îndoială motivația celuilalt*.

Indiferent care ți-ar fi poziția față de unele păreri îndoielnice, ai ajuns pe acea poziție pentru că ai avut convingeri personale. Poate te-ai rugat, ai studiat Biblia sau ai căutat ajutorul altor creştini maturi. Oricum, ai ajuns la o convingere, la o încredinţare. Dacă eşti intolerabil faţă de diversitatea încredinţărilor altora, înseamnă că le subminezi convingerea lor personală. Pavel nu îți sugerează să aștepți ca celălalt să își schimbe poziţia pentru că tu vrei asta. Respectă-i convingerile! Și tu ai convingerile tale! Cum ai vrea să se poarte altul cu tine?

> **Lecția 3**: *În privința părerilor îndoielnice, îngăduința creștină îți cere să respecți convingerile personale ale celuilalt*.

Pune, Doamne, dragoste-ntre fraţi!

de Nicolae Moldoveanu

Pune, Doamne, dragoste-ntre fraţi!
Să fim toţi ca o brăţară
Care mâna-ţi înconjoară,
Ca un brâu de piatră rară,
Ca veşmântul Tău de in.
Să nu poată-a ne desparte
Nici prăpastie, nici moarte,
Şi, cum scrie-n Sfânta Carte,
Să fim una pe deplin,
Ca veşmântul Tău de in.

Pune, Doamne, dragoste-ntre fraţi!
Când ne strângem la-nchinare,
Cât am fi de mulţi sub soare,
Fă-ne, Doamne, cu-ndurare
O colibă şi nu trei!
Nimeni să nu spună-acolo:
„Sunt cu Pavel! Sunt cu Apolo!”
Şi să fim de acum încolo
Ca un stol de porumbei,
Să Te bucuri Tu de ei.

Pune, Doamne, dragoste-ntre fraţi!
Fă-ne Tu o harfă vie,
Ce sub mâna Ta mlădie,
Să-nălţăm o melodie,
Una, cât am fi de mulţi!
Trupul Tău ce azi, în lume,
Cei ce-l frâng în Sfântul Nume,

Strânge-ne-ntr-un duh anume,
Gata pentru a fi luaţi!
Pune, Doamne, dragoste-ntre fraţi!

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

<u>Rugăciune</u>

NOTIȚE

LECȚIA 15

SINTEZA MISIONARĂ

Textul biblic: Romani 15:14-33

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Spre finalul epistolei, apostolul Pavel își descoperă intențiile de viitor, planurile de misiune și cere ajutorul în rugăciune al credincioșilor. Planurile de călătorie includeau Spania, Ierusalim, Roma, orașe și țări cheie în răspândirea Evangheliei.

Este finalul unei scrisori de acreditare a slujbei speciale de apostol al neamurilor. Epistola nu a fost un simplu protocol de prezentare personală înaintea bisericii din Roma. Ea a fost scrisă „în puterea harului" (15:15), cu un obiectiv precis: să slujească neamurile. Mai precis, scopul slujirii lui era ca ofranda neamurilor să fie bine primită de Dumnezeu și ca ele să asculte de Dumnezeu (15:16,18).

Detaliile planului de călătorie al apostolului arată transparență și sinceritate. Pavel credea în puterea rugăciunilor bisericii pentru lucrarea lui. Avea nevoie de rugăciuni pentru că misiunea lui a fost mereu sub presiune. Chiar pomenește despre un grup de „răzvrătiți din Iudeea" (15:31).

Autoritatea apostolului este scoasă în evidență prin cuvânt, fapte, semne și puterea Duhului (15:18-19). Nimic nu era la întâmplare. Totul era în planul divin, descoperit personal apostolului. Strategia

însemna desțelenirea unui ogor nou pentru Evanghelie (15:20). Iar toată această slujire se identifica cu „lucrarea lui Dumnezeu” (15:17).

Structura transpare simplă:

15:14-21 – Secretul strategiei misionare
15:22-29 – Motivația practicii misionare
15:30-33 – Chemarea la lupta misionară

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

Revenirea la primele idei din epistolă arată cât de importantă era pentru Pavel autentificarea lucrării lui apostolice și misiunea Bisericii. Tot ce a scris și a îndemnat cu privire la planul divin de mântuire trebuia sprijinit de **autoritatea apostolică**. Lucrarea apostolică avea în spate o listă generoasă de acreditări (15:18-19): cuvântul, faptele, puterea semnelor, puterea minunilor și puterea Duhului Sfânt. Cu adevărat, doar puterea lui Dumnezeu putea schimba viața unui zelot din tradiția fariseică în apostol al neamurilor.

Dar, apostolia nu s-a rezumat doar la mărturia scrisă sau verbală. Dorința lui Pavel a fost aceea de a se întâlni față în față cu credincioșii, de a se „răcori puțin în mijlocul lor” (15:32). Mai mult, căuta să ajute bisericile sărace. Raționamentul lui Pavel reieșea din miezul Evangheliei prezentate în epistolă: întrucât neamurile au fost binecuvântate spiritual prin Evanghelia lui Cristos, acum era rândul lor să-I returneze lui Cristos prin binecuvântări materiale pentru ajutorarea altora (15:27).

Raportul misionar al apostolului este uimitor. Misiunea lui își avea inspirația în misiunea lui Dumnezeu. Scopul era același: rodul spiritual, suflete mântuite (1:13)! Spiritul misionar al apostolului

așază toate ideile pauline la locul lor, în planul divin. Citind retrospectiv epistola, vedem cum toate învățăturile despre Evanghelia lui Dumnezeu în Cristos primesc semnificație în teorie, pentru că sunt concretizate de apostol pe teren. Un excelent echilibru de teologie și etică, de învățătură și practică.

Ilustrație: Aflat într-o misiune de predicare a Evangheliei în tinerețea lui, Billy Graham a fost confruntat de un preot local care nu a susținut campania de evanghelizare. „Tinere", i-a spus preotul, „nu aprob stilul tău de evanghelizare." Graham i-a răspuns: „Sunt convins că ceea ce fac nu e perfect. Dar îmi place evanghelizarea pe care eu o fac, decât evanghelizarea pe care tu nu o faci!"

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

1. Strategia misionară

Cum să aduci neamurile la „ascultarea credinței" (1:5)? Îți trebuie, fără îndoială, asistență divină, dar și strategie misionară. Depistăm în acest pasaj strategia de lucru a unui apostol-misionar. Trei exemple practice:

Exemplu 1: Pavel avea ca strategie să ajungă cu Evanghelia în orașele și țările importante din Imperiul Roman. A pornit de la Ierusalim, a dorit să viziteze Roma, ca apoi să ajungă în Spania! Poate că apostolul s-a gândit la un circuit misionar, ca după Spania să se întoarcă la Ierusalim prin Africa de Nord.

Exemplu 2: Pavel avea ca strategie să facă legătura între centrele creştine importante. A mai făcut această legătură şi în alte ocazii (Vezi Gal. 2; 1 Cor. 16; 2 Cor. 8).

Exemplu 3: Pavel avea ca strategie unirea evreilor şi neamurilor. Creştinii din Macedonia şi Ahaia ajutau creştinii evrei din Ierusalim (15:26-27), ca semn al unei singure Biserici a lui Cristos. Zidurile etnice şi culturale cad prin strategii gândite din timp.

Întrebare: *Cât de mult contează ca Biserica să aibă o strategie misionară sau evanghelistică? Nu pune aceasta în pericol planul lui Dumnezeu?*

.....

.....

.....

2. Practica misionară

Apostolul combina impecabil doctrina şi practica. Nu doar că predica harul, ci căuta să-l aplice imediat. De exemplu, era preocupat de strângerea de ajutoare pentru săraci. Aproape îl bănuim pe Pavel că a scris epistola aceasta cu scopul de a ajuta bisericile financiar, pentru că erau în mare nevoie.

Comentariu teologic: Filantropia creştină

Filantropia (de la grecescul *fileo* = a iubi şi *antropos* = om) este iubirea de oameni. Ea include faptele de iubire şi binefacere faţă de cei săraci, lipsiţi, neajutoraţi. Motivaţia spirituală a filantropiei creştine s-a născut din înţelegerea

jertfei lui Cristos. Așa cum Dumnezeu a fost bun cu noi și L-a dat ca jertfă de răscumpărare pe Fiul Său pentru mântuirea noastră, așa trebuie să fim și noi buni cu alți oameni, ca să extindem această bunătate în lume. Vestea bună a mântuirii se concretizează și în acțiunile filantropice. Spiritul filantropic era încurajat în poporul Israel prin Lege și Profeți. Isus Cristos a aplicat El Însuși caritatea, bunătatea, grija față de cei în nevoi (Mat. 22:34-40; Luca 10:25-27). Biserica Primară a imitat modelul lui Cristos și a dezvoltat lucrări filantropice extinse (FA 2). Apostolii s-au implicat personal în strângeri de ajutoare pentru bisericile sărace (1 Cor. 16:1-4; 2 Cor. 8-9). Biserica a continuat aplicarea filantropiei în toată istoria ei. În perioada patristică, bisericile strângeau daruri materiale speciale (ofrande), se organizau mese de dragoste (agapele creștine), se îngrijeau de săraci, orfani, văduve, bolnavi, întemnițați etc. Au apărut pe parcurs și instituțiile filantropice, multe sprijinite de monahi: spitale, cămine pentru bătrâni, orfelinate, așezăminte pentru copiii abandonați, case de oaspeți etc. Cu siguranță, filantropia creștină este una dintre cele mai vizibile manifestări ale Evangheliei creștine.

Întrebare: *De ce a insistat așa de mult apostolul pe colecta de la bisericile dintre neamuri pentru biserica din Ierusalim?*

.....

.....

.....

3. Lupta misionară

Puterea lui Dumnezeu l-a însoțit pe apostol peste tot. Știa acest adevăr și îl făcea de cunoscut tuturor, ca să se știe că evanghelizarea și misiunea lui au întotdeauna ca sursă principală puterea lui Dumnezeu manifestată în cuvânt, fapte, semne, minuni etc. Strategia poate include gândiri și acțiuni omenești, dar puterea stă în harul dumnezeiesc.

Misiunea se face luptând pe teren, dar și luptând pe genunchi (15:30). Lupta în rugăciune nu este o simplă rugăciune: ea antrenează căpetenii, domnii, stăpâniri, duhuri (Efes. 6:12). Misionarii noștri au nevoie de rugăciunile noastre, așa cum au nevoie de ajutoarele noastre bănești.

Aplicație: *Scrie mai jos o listă cu cei mai importanți misionari creștini și locurile unde au misionat*:

.....

.....

.....

IV. APLICAREA LECȚIEI

Misiunea Bisericii este pusă în practică de membrii Bisericii. Sprijinirea misiunii este o datorie creștină. Nu toți pot să plece ca să lucreze în câmpul misiunii, dar toți pot ajuta pe cei plecați acolo.

Lecția 1: *Sprijină personal în mod constant lucrarea misionară! Cât te-ai gândit să dai înapoi Domnului pentru bisericile sărace?*

Multe biserici contemporane nu știu nimic despre misiune. Se mulțumesc prin a investi în clădiri sau acțiuni locale care să le asigure un confort în plus. Astfel de biserici izolate de misiune sunt conduse de lideri fără viziune. Nu au înțeles că Biserica există pentru a face misiune, nu pentru a se proteja sau a trăi confortabil.

Lecția 2: *Insuflă un spirit de misiune și ajutorare a misionarilor în biserica ta!*

Aplicație: *Puneți în lista de mai jos lucrările de misiune, evanghelizare și implicare socială în care este implicată biserica unde slujiți. Faceți o rugăciune pentru toate aceste lucrări.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

Rugăciune

NOTIȚE

LECȚIA 16

COLABORATORI ÎN RĂSPÂNDIREA EVANGHELIEI

Textul biblic: Romani 16:1-27

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Am ajuns la finalul unei epistole minunate scrisă de apostolul Pavel. Constanta preocupare a apostolului au fost, de la început până la sfârșit, relațiile. Ne-a lăsat moștenire o listă impresionantă de **colaboratori**, o sursă excepțională de informații despre cum trăia biserica din Roma. Menționarea tuturor numelor, fără discriminare, ținta confirmarea relațiilor deja existente între apostol și biserică. Găsim în listă femei și bărbați, evrei și neamuri, bogați și săraci, sclavi și oameni liberi.

Aplicație: *Scoateți din text numele femeilor creștine amintite de apostolul Pavel și lucrările lor.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nu lipsesc nici **avertizările** față de potențialele dezbinări datorate falșilor învățători. Învățătura lor nu servea lui Cristos și Evangheliei Lui, ci plăcerilor lor (cf. Filip. 3:19; Col. 2:4; 2 Tes. 2:3). Religia lor era o religie falsă, pentru că promova hedonismul trupesc. Apostolul se baza pe ascultarea și înțelepciunea lor (16:18-20) în a recunoaște erezia și a nu se lăsa înșelați de aceștia. Să fie alerți pentru că lupta spirituală este serioasă și nu se va sfârși decât atunci când „Dumnezeul păcii va zdrobi în curând pe Satana sub picioarele voastre" (16:20). Apostolul își lasă apoi cititorii în mâna harului lui Dumnezeu (16:24).

Doxologia sau benedicția de final este o încheiere pe măsură a unei epistole reper în istoria creștinismului primar. Așa cum ne-am așteptat, **Evanghelia** este adusă din nou în centru în toată măreția ei.

Finalul este împărțit în trei părți:

- 16:1-16 – Urări de sănătate
- 16:17-20 – Avertizări față de învățătorii falși
- 16:21-27 – Salutări și doxologie

II. INTERPRETAREA CONȚINUTULUI

1. Aprecieri

Pomenirea numelor în scrisori era normală în acele vremuri. Poate că apostolul a dorit să arate, printre altele, că liderii spirituali ai Bisericii menționați îi sprijineau apostolia. Desigur, lista conține și nume de conlucrători ai lui Pavel din trecut, dar care acum trăiau în Roma. De asemenea, apar nume de creștini pe care apostolul nu i-a cunoscut față în față.

Dincolo de nume, descoperim o seamă de lucrări duhovniceşti în biserica din Roma. De pildă, în mai multe rânduri, se menţionează bisericile (ca adunări locale) care se adunau în casele creştinilor.

Aplicaţie: *Caută expresiile prin care apostolul îşi descrie colaboratorii din biserica Romei şi continuă lista de mai jos*

Fivi = diaconiţă;

Priscila şi Acuila = tovarăşii mei de lucru

Epenet =

Andronic şi Iunia =

....

....

....

....

Aplicaţie: *Completează numele celor care aveau biserica în casa lor sau se strângeau împreună*

16:5 16:10

....

16:11 16:14

....

16:15

....

2. Avertizări

Pasajul cu avertizări față de potențialul dezbinării pe motive doctrinare nu credem că se referă la gnostici, ci la iudaizatori. Apostolul a întâlnit astfel de grupuri eretice destabilizatoare peste tot. Cerința lui era ca biserica din Roma să se depărteze de ei. Așa cum au dovedit până atunci, creștinii din Roma trebuie să rămână ascultători și înțelepți și să-L lase pe Dumnezeu să se ocupe de „zdrobirea" sau anihilarea trimișilor Satanei.

Credincioșia în ascultare combinată cu înțelepciunea de sus te păzește de orice fel de dezbinare.

Întrebare: *Cum interpretezi expresia: „doresc să fiți înțelepți în ce privește binele, și nepricepuți în ce privește răul" (16:19)?*

.....

.....

.....

3. Binecuvântări

Benedicția de la finalul epistolei îl scoate întâi în evidență pe **Dumnezeu**, care este „veșnic" și „singurul înțelept". Apoi, este amintită „Evanghelia mea", în sensul de sursă a întăririi spirituale atât pentru apostol, cât și pentru cititori. Evanghelia aceasta are în esența ei următoarele adevăruri:

(1) Este proclamarea veștilor bune despre moartea și învierea lui Isus Cristos, care a adus împăcarea lumii cu Dumnezeu.
(2) Prezintă o taină, dar a fost revelată „acum" în Sfânta Scriptură și dată apostolului spre a fi predicată. Este aceeași Evanghelie

în care a fost descoperită dreptatea lui Dumnezeu prin credință și care duce la credință (1:16-17).

(3) A avut ca obiectiv aducerea neamurilor la ascultarea credinței.

III. EXTRAGEREA ÎNVĂȚĂTURII

1. Principii bisericești

Câteva principii despre cum funcționau bisericile din secolul I constituie învățătura ultimului capitol al epistolei și ne pot fi de mare folos azi.

(1) Principiul **comunitar** - Pomenirea numelor conlucrătorilor din Roma este un gest al maturității apostolice. Apostolul Pavel știa că secretul vieții Bisericii stă în comunitate și în comuniune. Relațiile între credincioși sunt prioritare. Toată lucrarea Bisericii se face cu oameni, de aceea fiecare implicat în vreo lucrare trebuie menționat și prețuit.

(2) Principiul bisericii din **case** – Faptul că apostolul numește stăpânii caselor unde se strângeau creștinii ne arată modul practic în care funcționa biserica din Roma la început. Strângerea laolaltă în grupuri de case nu a fost considerată un pericol pentru unitatea bisericii din Roma. Poate chiar a fost unul din secretele răspândirii Bisericii lui Cristos în Roma și în întreg Imperiul Roman.

(3) Principiul **egalității** în adunare – Urările de sănătate ale apostolului conțin o varietate de nume, slujbe, poziții sociale, etnii etc. Toți însă sunt salutați la fel de apostol, pentru că toți sunt importanți în viața Bisericii.

(4) Principiul **curăției** doctrinare – Ca în orice comunitate religioasă de început, învățătorii falși sunt și ei prezenți ca să dezbine. Ei sunt reprezentanții Satanei și trebuie depistați și

eliminați din adunare. Confruntarea lor arată credincioșie față de Evanghelia curată a lui Isus Cristos.

(5) Principiul **misionar** – Biserica din Roma trepida de acțiune. Misionarii și evangheliștii, învățătorii și asistenții sociali trăiau pentru a duce pe teren Evanghelia.

Întrebare: *Dintre toate aceste principii găsite în biserica din Roma, care crezi că nu se mai regăsesc în bisericile evanghelice actuale?*

.....

.....

.....

2. Principii doxologice

Învățătura de încheiere ține să reia tema suveranității lui Dumnezeu în istorie. Lucrarea de descoperire a tainei „ținută ascunsă timp de veacuri" (16:25) a fost determinată de hotărârea lui Dumnezeu. Suveranitatea lui Dumnezeu a fost dintotdeauna în acțiune.

Evanghelia mântuirii a venit la timpul hotărât de Dumnezeu:

1) Prin **porunca** sfântă
2) Prin **scrierile** sfinte
3) Prin **slujitorii** sfinți

Nu se putea o încheiere mai maiestuoasă decât aceasta! Același Dumnezeu Tată care a conceput **planul** de mântuire, a fost dus la îndeplinire prin Fiul Său, Isus Cristos, ca să aducă la „ascultarea credinței" și romanii, și românii!

IV. APLICAREA LECȚIEI

Atenția acordată de apostol numelor colaboratorilor lui arată respect și seriozitate.

> **Lecția 1**: *Nu uita să îți menționezi <u>pe nume</u> toți colaboratorii atunci când faci aprecieri pentru o slujire împreună!*

Învățăturile false distrug învățăturile adevărate. Din păcate, învățătorii falși sunt mereu o constantă în biserici. Diavolul este maestru în distorsionarea adevărului Evangheliei. De aceea, un creștin se echipează cu învățătura sănătoasă, matură, vie. O recapitulare a acestei epistole îți va întări convingerile doctrinare și vei ști să lupți împotriva ereziilor.

> **Lecția:** *Cea mai bună cale de a rezista doctrinelor false este să cunoști foarte bine doctrina adevărată*.

NOTEAZĂ PRINCIPALA LECȚIE **PERSONALĂ** ÎNVĂȚATĂ DE TINE AZI

.....

.....

.....

<u>Rugăciune</u>

NOTIȚE

BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

Bird, Michael F. *Romans. The Story of God Bible Commentary*. Grand Rapids: Zondervan, 2016.

Dunn, James D. G. *The Theology of Paul the Apostle*. Grand Rapids: Eerdmans, 1996.

Longenecker, Richard N. *Introducing Romans. Critical Issues in Paul's Most Famous Letter*. Grand Rapids: Eerdmans, 2011.

Moo, Douglas J. *The Epistle to the Romans. New International Commentary on the New Testament*. Grand Rapids: Eerdmans, 1996.

Pate, Marvin C. *Romans. Teach the Text Commentaries Series*. Grand Rapids: Baker Books, 2013.

Porter, Stanley E. *The Apostle Paul: His Life, Thought, and Letters*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016.

Schreiner, Thomas R. *Romans*. *Baker Exegetical Commentary on the New Testament*. Grand Rapids: Baker, 1998.

Thiselton, Anthony C. *Discovering Romans. Content, Interpretation, Reception*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016.

Wright, N. T. "The Letters to the Romans: Introduction, Commentary, and Reflections." *The New Interpreter's Bible; Volume X*. Ed. Keck, Leander E. Nashville: Abingdon Press, 1998.